

ELŐFIZETÉS

NELYVEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-betűs betűsor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIYATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELKÖZSÉRTŐ:
STAUBER JÓSEF.

Vasárnap, június 17.

Mai számunk főbb közleményei:

Vesérellek: Arad — Aradé.
Morasák a milliókból.
A hadügyminiszter válasza.
Hogy éltek a magyar ipart?
Az uborkaszexen felé.
A bűnös Magyarország.
Paripák vesszedelme.
Lueger Bukarestben.
Magyar házasságazásról Amerikában.
Aradi föltaláló sikere.
Rendőri Rendőri!
Ellőtt aradi ékszerész.
Klotild főhercegnő mint alperes.
A sikkesítő főhercegnő.
Csarnok: Lella sors. Irt: Nyáry Albert báró.

Arad — Aradé.

Arad, június 16

Nagy célokat ritkán lehetett az udvariasság és gyöngédség szigorú betartása mellett megoldani. Ahol valamely érdek megnyilatkozik, már szemközt találja az ellentétes érdeket. S a ki érdekért harcol, az önmagának árt, ha kerül az ellentétes érdekekkel való összeütöztetést, s ha annak nem akar kellemetlenkedni. Brutális igazság, de mégis érvényesül: ha valaki az egész világnak jó barátja, az magának rossz embere. Gazdasági harc, önállóságért való küzdelem, anyagi érdekek védelme: mind önzésen alapul. Az önzésnek nem szabad tulcsapni az igazság mértékén, — de a maga jogaiból sem szabad egy gondolatnyit se feladni.

Ennek kell uralkodó szempontnak lenni abban a folyamatban, a melynek során a város a közszolgáltatást teljesítő vállalatokat magához váltani igyekszik. A hódító tulipán bevonulása ez a városi életbe. A tulipán ma már nemcsak az iparpártolás jelvénye. Hanem szimbólum, a mely harcot hirdet minden ellen, a mi idegen, s védelmet mindennek, a mi a magunké. A rajtunk élőködő vállalatok magyar, sőt helyi vignettával jelzett külföldi tőkét képviselnek. Olyan ez, mint a rumburgi vászon, a melyet a magyar iparpártolás vidékein Árpád-vászonnak, vagy Rákóczi-gyolcsnak neveznek el. A vízvezetéki részvénytársaság angol tőkét képvisel, a gáztársulat a Bécsből kiszorított osztrák vállalkozók egyik üzlete, s a villamos vállalat, mint a Hitelbank alapítása, e révén szintén a külföldi tőkének szerves kinövése. De ha szín-magyar, sőt izigvörig helyi lenne az ily vállalat, akkor is idegennek nevezhető, mert a közszolgáltatásokat teljesíteni s abból hasznot huzni csak magának a köznek, az összességnek lehet.

Legújabbban a villamtelep megváltását vette tervbe a város. Az összes megváltási ügyek között ez a legfiatalabb: még formát se öltött. De a villamos társulattal szemben szerzett tapasztalataink talán nem ok nélkül indítanak arra a föltevésre, hogy a megváltás útja itt se fog sima megegyezésen gördülni. A megváltási összeget a villamtelep nem fogja a

nélkül megállapítani, hogy a lemondás árát, a válás fájdalmának készpénzben kifejezett ellenértékét hozzá ne üsse ahhoz a számhoz, a melyet az igazság összeadása és szorzása hozna ki. S a város védtelen lesz vele szemben. A villamos társulatnak az lesz az ultimátuma: „ha nem adod, — én sem adom.”

Ilyen helyzetben, a mikor az érdekellentétek harcáról van szó, a város csak úgy jut biztos pozícióba, ha magának a másik féllel szemben fegyvert szerez. Es ez a fegyver: a konkurrencia.

A villamos telep megváltásánál ugyanakkor, amikor ezzel a kérdéssel foglalkozni kezdenek, vegye föl a város a villamos vállalatnál szemben a konkurrenciát.

A városnak megvan az a joga, hogy villamos felső vezetéket létesíthet, s azon, külön telep mellett, áramszolgáltatást teljesíthet. A város éljen ezzel a jogával. Építse meg ezeket a felső vezetékeket, s kezdje meg a versenyt a villamos vállalatnál, a melyet, aránytalanul drága árai mellett, könnyű lesz legyűrnie. A befektetések, amelyek ehhez szükségesek, talán sokba kerülnek, de sohase lesznek improduktívekké. Mert, ha a villamtelep megváltása csakugyan befejezetté válik, a város az újabb fölszerelésekkel a telepet kibővíti, aminek szüksége előbb-utóbb ugyis beállana.

A kérdésnek teljes, a pénzügyi és műszaki részletekre kiterjedő megvilágítása tulerjed egy hírlapi cikk hivatásán. De ott vannak a város szakszabizottságai: azok

A hétről.

Hungária levele

Intitoris Kálmánhoz.
Szabadságtér, ma éjjel.

Nem ejtettem zokszót magának,
Bár lenne rá sok száz okom, —
Nagyságos Polgármester úrtól
Én semmit sem veszek zokon.
De végre most kiör belőlem,
Mit eddig elrejtettem én,
Mióta itt állok magamba
A szabadság dicső terén.

Itt állok negyedszázad óta,
Nem ültem még egy percre sem, —
Kovács Vincét láttam beszélni
Hol szomorún, hol lelkesen.
Panaszra mégse nyílt az ajkam,
De mindennek határa van, —
A sok bosszantásnak miatta
Fel kell emelnem a szavam.

Mindennap, hogyba jó a reggel,
Sok bájos deidő jön vele,
És hoznak csirkét, krumplót, borsót,
Hogy szinte borsódom bele.

És van zsvaj és vannak nyelvek
És minden nyelven szóvirág, —
És hallok olyan szűbeszédet,
Minőt nem hallott a világ.

A női szónokok tanyáján
Sok ur hölgy is megjelen:
Hogy ezeket megobstruálják,
Az bizonyos, kétségtelen.
Es elszedik a pénzüket tőlük,
(Egy retek egy egész vagyon!), —
Nagyságos ur, szörnyű a helyzet,
Ezt ennyiben már nem hagyom!

Nem vigasztal meg az sem engem,
Hogy elibém járul a finn
S hogy zugva zeng az „Isten áldd meg”
A finn dalárda ajkain.
Amíg látnom kell ezt a vásárt,
Jó kedvem sohase lesz nekem:
Nagyságos ur, ha ismer istent, —
Kössék be gyorsan a szemem!

Már ugyis láttam Küry Klárát
És láttam véle Szendrőt
Kit négy kegyetlen voks hatalma
A sötét búbánatba vitt.
Láttam már ujoncot berúgva,
És részeget untauglíchot:

Most már nem bánom, istenecsse,
Ha többé látni nem fogok.

Nagyságos Polgármester úrhoz
Lenne azonban még szavam.
Nagyon téved, ha azt gondolja,
Hogy ezzel minden rendbe van.
Most tudnillik nyakra főre
Aradra jó a sok jelölt, —
S a bevándorlásnak miatta
A helyzet komoly képet ölt.

Ily drágaságban tudnillik
A bevándorlás bajt okoz:
Ha a fogyasztók szaporodnak,
A kofa árakat fokoz.
De mindezekről eltekintve,
Minden jelölt sokat beszél
És énreám e szózat-bőség
Kész borzalom és kész veszély.

Előttem zengi el keservét
Es mélabuját egyaránt,
Aki a kormányt támogatja
S ki minden kormányt sárba ránt.
Hallgatnom kell programbeszédet,
Nem egyet, de egy tucatot,
Es jó arcot muszáj csinálnom,
Mikor már odáig vagyok.

hányják-vessék azt meg minden aprólékoságában, s az eszmét, amely itt pár sorba foglaltatott, pozitív, adatokkal körülbástyázott javaslatba formálják, a melyet a város mihamarabb tárgyalás alá vehetne.

Ezt pedig nem szabad mellőztekintetek, hivatalos gyöngédség és beteges méltányosság által hátráltatni. Város mindaddig nem független és nem a magáé, amíg világítását, vizét és közlekedését nem mondhatja magáénak. Amerika nagyságát a Monroe-doktrína diadalának köszöni. S ha nagy dolgokat lehet a kicsikkel összehasonlítani, akkor mi is annak szellemében akarunk haladni: Aradot visszaadni Aradnak.

Morzsák a milliókból.

(A budget titkaiból.)

*

Annak a nagy és ezeréve fennálló üzletnek, mely Magyarország céggel van bejegyezve a történelembe, most megjelent évi mérlegén hadd vitatkozzanak a politikusok. Itt csak éppen néhány furcsa tételt mutatunk be.

Az állam szíve.

Magyarország bevétele 1.125.424.789 korona. Ezzel szemben jótékonyági kiadása 98.188 korona. A másik számíráshoz mérve édes kevés, sőt talán még kevesebb. Még százezer koronát sem áldoz az állam jótékony célra, holott a lóverseny Királydíja több, mint százezer korona. Tehát a magyar állam szíve 98.188 korona! Ha nem több, nem tehetünk róla. De legalább ezt a pár ezer forintot használják fel méltán s ország csak ott szét, ahol igazán szükség van rá. Ha már ilyen szegények vagyunk a szegények iránt, legalább legyünk igazságosak. Ezen az egy téren ne a komaság döntsön, de a szegénység!

Vizsgálati bizottságok.

Azok az urak vannak összeírva, akik állami vizsgálatoknál jelen vannak, úgy iskolákban, mint egyebütt. Alig 64.200 koronát költ az állam rájuk. Sine ira, sine cura olvassuk ezt...

A hidpénz.

Ehhez hasonló barbár szokás sehol sincs. Hogy az emberek az utcán mehessejenek, adót, vámost kell fizetniük. Ami Széchenyi alatt annak volt a szimbóluma, hogy a nemes éppen úgy fizet, mint a közember, ma ösdi, elvényt, buta, — de jövedelmező. A négy fillérből 446 613 korona gyűlt össze. Talán ezt lehetne a jótékonyasághoz csatolni! Vagy ebből rendeznek Duna-ünnepet?

A királyi udvar.

A királyi udvartartás egy évben 11.800.000 korona... Hol költik ezt a pénzt, hol tartják ezt az udvart? Boldog, gazdag ország vagyunk mi. Ok nélkül fizetünk 11 millió koronát — Bécsnek! A kabinetirodában dőlnek el a királyi audienciák, a felségfolyamodások. Finom hely, drága hely: 176.298 koronába kerül az államnak. A múlt évben ennyit csak megért?

Fegyházak, börtönök.

A kellemes állami intézetekre 2.507.062 koronát költ az állam.

Ez idén 167.600 koronával többet, mint a múlt évben. Szomorú jele az időnek. Vagy erkölcsi bizonyítvány?

Nevelés.

Állami lótenyésztőintézet 6.574.810 korona, elemi népoktatás a múlt évben 6.682.860 korona. Tehát csak százezer koronával költ az állam többet a népoktatásra, mint a lovakra. És igaz van. Egy elemi iskolai gyerek még sohasem nyert Derbyt!

A hadügyminiszter válasza. Expressz-munka a delegációban.

(A hadügyi albizottság ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 16.

Bécsi távirat jelenti, hogy a közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság hadügyi albizottsága ma délelőtti 10 órakor Barabás Béla elnökletével folytatta tanácskozását. Jelen voltak a közös minisztériumok ré-

széről: Pitreich Henrik lovag közös hadügyminiszter, Urbán Ferdinánd ezredes, Klingspor Ármán báró őrnagy, Beretka Simon százados, Krobotin Sándor lovag tábornok, Okrugic Márk osztályfőnökök, Meisner Hugó vezérőrnagy, Dobrucki Ferenc miniszteri tanácsos, Bauer Ferdinánd, Eschler Emil és Polter Ernő ezredek, Kandelsdorfer Károly alezredes, Werlebs Ottó százados, Tholdalaghy gróf főhadnagy és Treidler János tábornok hadbíró. A magyar kormány részéről Wekerle Sándor miniszterelnök és Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter.

A kaszárnyák feliratai.

Napirend előtt Semsey László szóvá teszi a Tisza-kormányának a hadügyminiszterrel létrejött azon megállapodását, hogy a tisztán törvényhatósági kaszárnyákon a felírás csak magyar lesz, a kincstári épületeken pedig magyar és német. Ez a reform Budapesten keresztülvitetett, de a periferiákon még nem. Meg van győződve, hogy a közös hadügyminisztérium részben mulasztás nem terheli, de közegelt bizonyára. Utal pl. Kassára, ahol a katonai épületeken csak német a felírás. Kéri tehát a közös hadügyminisztérium, legyen szíves a tekintetben saját hatáskörében intézkedni.

Pitreich Henrik lovag közös hadügyminiszter Semsey felszólalása folytán megjegyzi, hogy a kaszárnya felírások stb. tekintetében a m. kir. kormánynyal tényleg megállapodások jöttek létre, melyeknek keresztülvitele azonban megfelelő alkalmakra tartatott fenn. A miniszternek azonban gondja lesz arra, hogy ezen ügy rendeztessék.

Hiba a számadásokban.

Pitreich lovag közös hadügyminiszter ezután szót kért napirend előtt, hogy felvilágosítást adjon Zichy Miklós gróf delegátus tegnapi megjegyzésére, mely könnyen bizalmatlanságot kelthetne a hadügyminisztérium és annak számvitele, sőt talán még a közös legfőbb számszék iránt is. A zárszámadást a hadügyminisztérium a legfelsőbb számszék ellenőrzése alatt készíti. Az egyes címek közt az átruházás tudvalevőleg teljesen ki van zárva. Történnék ugyan a számadásokban hibák, ezek azonban a nagy nehézségek dacára a helyes

Nagyságos ur, váltson meg engem,
A megváltásban Ön tanár!
Vizmű ha lennék, tán azóta
Reám is gondolt volna már,
Egy kérésemet teljesítse,
S begyógyul szívem sok sebe:
Hogy programbeszédet ne halljak,
A füleim tömésse be!

Nagyságos Polgármester urtól
En semmit sem veszek zokon,
Nem ejtettem zokszót sem eddig,
Bár volt reá sok száz okom,
De most betelt immár a mérték,
Szívemben keserv harca dúl:
Amíg nagyon meg nem haragszom:
Segítség, Polgármester Ur!

—zab.

Divatos szokások.

Irta: Falk Zsigmond.

(Kényelmes keréken, melázó tekintettel fekszik a feleség, a míg férje magából kikelve, dühös léptekkel jár fel s alá, majd megáll a felesége előtt és a lovagiaság legelőkelőbb szabályaiba ütköző lármás hangon folytatja az ügylést már nagyon is kiélezett beszélgetést.)

Férj: Megmondtam százszor is, hogy én megadást és önfeláldozást követelek a feleségtől. Te pedig semmit sem törődöl én velem és egészen a saját izlésed szerint élsz.

Feleség: Nagyon sajnálom, ha ez neked

nem tetszik. A felelősség érte egyedül terád haramlik. A mikor mint járatlan, naiv leányka a feleséged lettem, akkor alkalmad lett volna érdemeket szerezni arra, hogy önfeláldozó, odaadó asszonyka váljék belőlem. De te jobbnak láttad folytatni, tán még fokozottabban a leányember dorbézolását és ezzel elérted azt, hogy én úgy rendeztem be az életemet, hogy téged akár teljesen is nélkülözhesselek.

Férj: Nevetséges dolgokat kotyogsz és elfelejtetted, hogy a nő engedelmséggel tartozik urának és parancsolójának. Hogy mered te berendezni az életemet akárhogyan, a mikor erre egyedül a férjednek van joga.

Feleség: Kedves férjecském, a mit oly nagyon védelmezél, a tekintélyedet már elhárítottad. Istenem, ábrándképem, mindenem voltál egykor, rajtad mult csak, hogy szolgáló, cseléded legyek. Azt vártam, hogy megbecsülj és kényeztetel, mert a ki szeret, az nem járhat el másként a nevével. De te a helyett kicsapongó, éjjelező, kellemetlen módon éltél és mikor reggel felé hazaértél, olyan fáradt és kiálthatatlan voltál, hogy nagyon is hamar lerántottál erre a sártekeré abból a tündérvilágból, a melyben minden fiatal női teremtes megtalálja a maga kis menyországot a házasság keretében. Első időben elhidegültem irányodban, ma pedig már ott tartok, hogy közönyös vagyok neked. Szerelmet kerestem és ledérséget találtam, ne csodáld tehát, hogy rövid két év alatt annyire megváltoztam.

Férj (Egészen kikelve magából): Örület, a mit mondasz. Tisztára elvesztetted az eszedet. Persze, azt akartad, hogy mindig a szoknyádon üljek és olyan papucsos váljék belőlem, mint a milyen az édes apád. Hát ebből

nem lesz semmi. En vagyok az ur a házban és van jogom mindennekkel, tehát veled is rendelkezni.

Feleség: Nagyon tévedsz barátocskám. Hála az Istennek, a szüleim azt a rengeteg pénzt, a mit magammal hoztam, az én nevem alatt helyezték el és én csak önszántamból engedtem át az ideiglenes rendelkezést neked, mert hittem és bíztam benned. Ma másként áll a dolog. Már irtam is a banknak, hogy ezentúl csak az én kezelmhez adják ki a pénzt, mert az uracska nagyon szabadon járt el azzal a keservesen összekuporgatott vagyonnal, a melyet a megszült papucsos após munkával és becsületes igyekvéssel összegyűjtött.

Férj: Furcsán fogod fel a helyzetet. Pénzzel nem lehet szerelemet vásárolni. És ha elvettelek a pénzed kedvéért, meg kell várnod, hogy megszerethesselek a magad kiváló előnyeidért. Ilyen eljárással még jobban eltávolítasz és fájdalmat szerzel magadnak és szüleidnek. Én nem törődöm a dologgal, mert nekem mindegy, hogy melyik gazdag leány a feleségem. Főcélom, hogy jól, kényelmesen és a magam kedve szerint élhessek.

Feleség: No látod, hogy milyen szépen kiugráttam a nyulat a bokorból. Tehát nem engem szerettél, hanem a pénzedet akartad. És azt hitted, hogy garázda életmódod nem fogja kinyitni a szemeidet. Bizony, mondhatom, nagyon ostoba voltál és most értem csak, hogy miért kísérted egyik-másik üdvözlő gunyos mosollyal a gratulációt. Ezek ismertek téged és sajnáltak engem. Pedig erre nem volt okuk. En ugyan baleset áldozata lettem, de röviden ki fogok lábalni. Elvesztettem a szívemet, de meg fogom találni, mert megjött az eszem.

számvetel érdekében természetesen a legszigorban igazíttatnak ki. Ennélfogva teljesen ki van zárva, hogy megtakarítás éressék el ott, ahol tényleg hiány mutatkozik. Lehetetlen tehát többet elszámolni, mint a mennyi tényleg kiadatott.

A mi az említett különös esetet illeti, a hadügyminiszter még egészen jól emlékezik arra, hogy ez akkor történt, midőn ő az ötödik osztály főnöke volt. Ez a hiba a 7. címnél, egy hadtestnek fegyvergyakorlati dotációjánál fordult elő. Ez esetben a csapatok normális ellátásának költségei, melyek a rendes kiadások 22. és 23. címei alá tartoznak, tévedésből a 7. címbe állíttattak be. Ezen összeg, mely körülbelül 6000 firta rugott, a 7. címből (fegyvergyakorlati költségek) töröltetett és a 22. és 23. címnél állíttatott be.

Ezután a bizottság áttér a rendes szükségletekre, első sorban pedig a különbözetelek tárgyalására.

A hadügyminiszter válasza.

Okolicsányi László előadó, mielőtt a rendes költségvetésre áttérne, előterjeszti a Hoitsy Pál javaslata alapján megszövegezett határozati javaslatot és megjegyzi, hogy ez egyes válaszoknál nem fog határozatokat javasolni, hanem csak utal a kilencedik válasza, a melynél a következőket indítványozza:

Az országos bizottság tudomásul veszi a közös hadügyminiszter által az 1904. évi országos bizottság 1., 2., 3., 6., 8. és 9. számú határozataira adott válaszokat és előterjesztett kimutatókat, egyúttal pedig utasítja a közös hadügyminisztert, hogy mindezen tárgyakra vonatkozólag a jövőben is terjeszsen elő kimutatókat a katonai nevelő- és képző intézetek növendékeinek létszámáról, az intézetekbe való felvételre kiírt pályázatokról, a pályázatok eredményéről, a kincstári és állami alapítványi helyek adományozásáról és a fizetéses helyek betöltéséről és részletesen tüntesse fel ezen kimutatókban a növendékek, illetőleg a pályázók honosságát, anyanyelvét és azt, hogy a magyar nyelvűek közül hányan katonai tisztek gyermekei, hányan állami hivatalnokok gyermekei és hányan tartoznak egyéb kategóriákba;

továbbá mutassa ki, hogy hány magyar tiszti és hadapród osztott be az előbbi évben nem magyar csapatokhoz és pedig hány hivatalból és hány saját kérelmére és hány osztrák tiszti szolgált magyar ezredeknél; mutassa ki továbbá, hogy a katonai orvosjelöltek részére szánt ösztöndíjak a legutóbbi két évben a jelöltek között honosság és egyetem szerint miképpen osztattak be; terjeszsen elő kimutatókat az egy évi önkéntesek számáról, azok első évi, esetleg második esztendői szolgálatának és tiszti vizsgájának eredményéről, valamint a hadsereg összes nyugdíjairól; az utóbbiban tüntesse fel azt, hogy hány nyugdíjas mennyi időt töltött azon rangban, a mely után nyugdíját élvezi.

Az albizottság a szövegezést észrevétel nélkül egyhangúlag fogadta el.

Gyors munka.

Okolicsányi László előadó a tárgyalás rendje tekintetében kéri, hogy először a különbözetelek tárgyalassanak és ha ezek már letergyaltattak, vétessék elő címenként a rendes szükséglet.

Hoitsy Pál ezzel szemben azt kívánja, hogy csak a nagyobb különbözetelek tárgyalassanak külön, mert a többiek ugyis sorra kerülnek a részletes tárgyalás folyamán.

Okolicsányi László előadó indítványozza, hogy a különbözetelek a hadügyminiszter indoklása ne vétessék fel az előadói jelentésbe.

Hegedüs Sándor a régi módszer fentartása mellett nyilatkozik.

Erre az albizottság az utóbbi értelemben határoz.

Következett a különbözetelek tárgyalása, a melyek közül a következők szavaztatnak meg észrevétel nélkül:

1. tétel. A még fennmaradt raktártisztek illetékeinek előirányzása a gyalogság, a vadászcsapat és a lovasságnál 137.779 K.

2. tétel. Nyolc helyi alkalmazásbeli első osztályú százados szükséglete 15.275 K.

3. tétel. Több szükséglet a katonai területi parancsnokságok dologi kiadásainak 25.000 K.

4. tétel. A katonai lelkészeti állományának szaporítása, a rangviszonyok egyidejű szabályozása mellett 38.269 K.

Az 5. tételnél, vagyis a londoni cs. és kir. nagykövetségénél beosztott katonai attaché illetékeire felvett 28.560 korona tárgyalásánál Zichy Miklós gróf szólalt fel, a ki kíváncsúnak tart-

ja, hogy a közös hadügyminiszter a jövőben is, mint eddig, megtakarításokból fedezze a tételt.

Okolicsányi László előadó felvilágosításai után Buzáth Ferenc nem látja ugyan fontosnak Angliában egy ilyen állásnak szervezését, de miután befejezett tényekkel állunk szemben, amennyiben ezen állás már régi idő óta rendszeresítve van, a tételt nem tartja kifogásolhatónak.

Hegedüs Sándor szükségesnek tartja, hogy ezen tétel a költségvetésbe fővételessék.

Az albizottság erre a tételt elfogadta.

Okolicsányi László előadó ismertetése alapján az albizottság a következő tételeket fogadta el:

6. tétel. Szükségletcsökkenés egy élelmező tisztikarnak fokozatosan eszközözlendő létesítése folytán 16.200 K.

7. tétel. Többszükséglet a vállalkozók használatában lévő lovassági hátsólovakra 21.972 K.

A 8. tételnél vagyis a pót-lételepeknél előirányzott 12.500 K. többszükséglet tárgyalásánál Hoitsy Pál szólalt föl, mire azt a bizottság elfogadta.

Hasonlóképpen elfogadtatott Okolicsányi László ismertetése alapján a 9. tétel alatt felvett többszükséglet a katonai nevelő és képzőintézeteknél 171.406 K.

A 10. tétel, vagyis a Weni állatorvosi iskola többszükségletére felvett 24.000 K. tárgyalásánál Sággy Gyula azt kérdezi, hogy nem volna-e lehetséges ezen külön katonai állatorvosi intézetet megszüntetni, mivel a fennálló állatorvosi tanintézetek teljesen meg tudnak felelni a célnak?

Okolicsányi László nem ismeri e részben a hadügyminiszter álláspontját.

Pitraich lovag közös hadügyminiszter felvilágosító megjegyzése után az albizottság a tételt elfogadta.

Ezután az albizottság a következő tételeket, u. m.: 11. tétel Többszükséglet a műszaki tűz-őrségnél 85.301 kor. 12. tétel. Többszükséglet a katonai építésügyi hatóságoknál 841.431 kor. 13. tétel. Többszükséglet a katonai gyógyszerügyi tisztviselők és a katonai gyógyszerárak műszaki segéd személyzete békeállományának szaporítása következtében 2884 kor. t változatlanul szavazta meg. A 15. tétel, vagyis többszükséglet az előirányzat alapjául szolgáló átlagárak emelkedése folytán és pedig: a) a XXII. címben természetbeni élelmezésnél 706.600 kor., b) a XXIII. címben a legénység közétkezésénél 1.090.686 kor.: az élelmezési bizottsághoz utasított.

Most már nem a ruhát, hanem a lelki gazdagságot fogom keresni és biztosítalak, hogy megtalálom azt a férfit, akivel boldog lehetek.

Férfi: Ez tehát annyit jelent, hogy valóban akarsz. Igen ám édesem, erre találhatsz indokot, ha körmönfont ügyvéd támogatását veszed igénybe és megengeded, hogy egészen idegen ember ártsa bele magát a mi legszentebb családi ügyeinkbe. Két dologról azonban nem szabad megfeledkezned. Először is nincs rá mód, hogy szüleid belenyugodjanak ebbe a nagy port felverő skandalumba és másodszor, én sohasem fogom adni beleegyezésemet a váláshoz.

Férfi: Ez a beszéd egészen rád vall. Mézes-mázos voltál addig, amíg léprement a kis legyecske. Biztatgattál, becérgetted, hogy megnyerjed a kegyelmet és behízelegd magad a szívembe. Persze, jó falat voltam azzal a csengő-bongó pénzkesérről, amely lépteim nyomán meglehetett volt. Villágit sem volt szabad elereszteni az aranyhalacsát. Ami aztán jött, azzal már semmit sem törődtem. Meg voltam fogva és ezzel te meg voltál nyugtatva. Számításos édes szüleid polgári becsületességére és abban bízol, hogy a szóbeszéd elkerülhetése végett megbocsátják féltelenségüket és engem is türelemre, szenvedésre fognak rábírní.

Férfi: Amit mondtam, azt megmondtam. Abból tágitani nem fogok. Nevetséges lenne, hogy a nevelő-intézet ostoba ábrándjaival meg lehessen háborítani egy fiatal házaspár boldogulását. Az élet a maga reális követelményeivel nem ad tért az ideális gondolatok érvényesülésének. Tessék belelőrdülni a divatos szokásokba. Nem azért nőül a férfi, hogy szerelemről gagyoghasson. Hisz ezt megteneti más is, ahhoz nem kell feleség. Mi, modern fér-

fiak azért házasodunk, mert ez sujt és tekintélyt ad szereplésünknek és mert a vagyoni támogatás és családi összeköttetés révén iparkodunk előbbre jutni.

Férfi: Nagyon jól van. Tehát nem a saját erő, nem az ész hatalma és nem a nyílt, őszinte, bátor fellépés segíti a férfit a pályáján. Nem tudás és akarat, szorgalom és munka, szilárd elhatározás és szívós kitartás azok a tulajdonságok, amelyekkel boldogulni akartok ti modern férfiak. Egyszerűen spekuláltok a mások szívával. Utaztok a gyenge nő hiszékenységre és ezzel olyan előnyöket raboltok magatoknak, amelyekre sem érdemesek, sem méltók nem vagytok. Valóban gyönyörűséges ez a ti, modern kedélyvilágotok; örömei telhetik benne annak, aki beláthat. De én nem kérek többet belőle. Ha másképp nem lehet, hát erőszakosan, de mindenképpen szabadulni fogok tőled.

Férfi: Tégy úgy, ahogy jónak találod. De addig, amíg az én feleségem vagy, én parancsolok neked és megkövetelem, hogy engedelmeskedjél. Ma estére meghívtam azokat a cimboráimat, akikhez hosszú barátság és az együttesen átélt ifjúság öröme fűz. Azt akarom, hogy megismerjék a maga otthonában a feleségemet és ezért megparancsolom, hogy itthon maradj és kedvesen fogadjad őket.

Férfi: Csak tessék intézkedni, majd megállásuk, van-e, aki megfogadja. Heteken át minden estétet házon kívül töltöttem, most azután hirtelen elhatározással itthon akarsz maradni és ezt nekem két órával a vendégek érkezése előtt hozod tudomásomra. Már megbocsáss, ilyen módon nem tudok vacsorát rendezni. Különböztet pedig elígérkeztem egy barátnőmhöz és neki már nem mondhatok le.

Férfi: Milyen nagy feneket kerlesz a dolgnak. Két óra alatt nem lehet vacsorát főzni és egy barátnőnek nem lehet lemondani. Bizonyára titkos rugók okozzák a sok nehézséget. Ki tudja, hová ígérkezett ma estére, mert biztosra vettél, hogy nem leszok honn.

Férfi: Gyáva gyanúsításod rávall arra a társaságra, amelyben megfordulni szoktál. Nem is érdemesítlek arra, hogy védekezzem, csak annyit jegyzek meg, hogy dűbecsülésemet még nem veszítettem el és bármennyi okot szolgáltatnál is, nem feledkeztem meg magamról egy pillanatra sem. Most már ha megtehetném is, nem teszem meg a kívánságodat, azért sem maradok itthon.

Férfi: Roppant kedves vagy és még azt akarod, hogy szeresselek. Újból megtiltom az eltávozást, a vacsora elkészítése iránt pedig majd magam intézkedem.

Férfi: Az ám! Hisz könnyű intézkedni a más pénzéből. Nagyon rövid innár a dícsőség. Ha nem lesz miből, akkor, akkor nem is lesz kivel parancsolgatni.

Férfi: Há nem hagyod abba ostobaságaidat veidet?!

Férfi: De nem ám! Sőt többé nem tehetek semmit az érdekedben, mert a banknál minden rendelkezés megtörtént.

Férfi: Lesz rá gondom, hogy a szüleidet felvilágosítsam.

Férfi: Csak bátran nagy férfiak. Én azért nem fogok kitűzött célemből tégitani.

Férfi: Arról majd még beszélünk.

Férfi: Nem hiszem, hogy mi ketten egyáltalán még csak egyszer is beszélünk egymással azaéletben.

Egy kis vita.

A 16. tételnél (több szükséglet az elhelyezési költségeknél 850 000 K.) Hegedűs Sándor a költségvetés rendeltetése érdekében kéri a hadügyminisztertől, minthogy itt már jelentősebb tételről van szó és éppen itt tulkiadás szokott előfordulni, hogy vajon ez a többlet az 1906-iki vagy az 1905-iki alapon vétetett-e fel.

Pitreich lovag közös hadügyminiszter kijelenti, hogy ebben már az 1906-ik évi növekedés is benne van.

Hegedűs Sándor újabb felszólalása után a tételt megszavaztatott.

A 17. tételnél (több szükséglet az altiszti jutalom díjaknál: 250 000 K.) Okolicsányi László előadása után Thaly László a tételben összeállítását lát a magyar törvényekkel. Vagy a törvényt kell átalakítani, vagy a kilenc évet szolgáltatnak ugyan azt a jogot meg kell adni.

Hegedűs Sándor a katonai szolgálat érdekében, különösen az altisztek képzése szempontjából ajánlja a tétel elfogadását. Az eljárás itt sokkal takarékosabb, mintha másként óhajtanák ezen ügyeket elintézni.

Végre Okolicsányi László indoklása alapján a következő tétel: 18. tétel. Több szükséglet egyéb csekélyebb vagy egymást fedező különbözetei következtében 14 454 K. 19. tétel. Szükséglet-csökkenés a saját bevételek növekedése következtében 24 000 K. változatlanul fogadták el és szavaztatták meg.

Befejezés.

Ezután az albizottság áttért a rendes szükséglet tárgyalására, amely gyors tempóban egyhangú elfogadással folyt le.

A hadügyi albizottság délutáni ülésén a rendes szükségleteket, hosszabb tárgyalás után, megszavazta.

Az uborkaszezon felé.

(Haldokló színházak. — Nyaralás előtt. — A Stefánia-utról.)

Budapest, június 16.

Nem tudom, eljutott-e már önkökhöz is a suttagás, amely újabb válságokról tud. De nem politikai válságokról, hanem színháziakról, amelyek itt du'nak minálunk, Budapesten. Egy színházunk már jobbra szenderült, másik kettő a halállal vívódik. A kimúlt színház: a Park-színház. Nem volt életképes egy fél napig se. Akik alapították, akik vezették, akik dolgoztak: annyit értettek a színházi dolgokhoz, mint hajdu a harangöntéshez. Szóval: semmit. Azaz egyet mégis tudtak. A dobhoz jól értettek. A reklám nagydobját kevés ember kezeli olyan biztonsággal, mint amilyen szakértelemmel ezek az emberek kezelték.

— Bum! Bum! ... hangzott egyre. — A Park-színház így, a Park-színház úgy! ... Bum! Bum! A Park-színház ezt a művésznőt szerződtette; ezt a darabot vette meg; ezt a diszletet festeti; amatt a gépet szerezte be! ... Bum! Bum!

Es mindez csak humbug volt. Humbug, amelynek még a naiv pestiek se ültek föl, s amelyet a jó vidéken alighanem testi fenyítéssel torolnának meg. Mert önk nem olyan naivak, mint amilyenek mi vagyunk; önk nem olyan elnézőek; önk még komolyan veszik a művészetet és vallják és hiszik, hogy a színész, meg a színház kulturális missziót teljesít...

A másik két haldokló színházról mit mondjak? Azokat egy-egy injekcióval mesterségesen életben tartják még az emberséges uzsorások. De meddig? Maholnap összedől a Brazovics-ház és — nem is kell hozzá valami erős ökölcsepás! ... És hol kap majd akkor a kiváló gyűszű-művész 800 koronát esténként? ...

A pesti élet az idén zajosabb, mint tavaly ilyen tájt. A lipótvárosiak még nem széledtek el a szélrózsa irányában; a Balaton mellett, Ostendében, a Lídén, Norderneyben és egyebütt

hideg szelek járnak és esőt hoz minden nap. Nem lehet tehát még igazi nyaralásról beszélni s a zugligeti lakások, a sváb-hegyi villák is jó részt üresen állanak még.

Szóval: Itthon van mindenki és a szezon még nem ért véget.

Urnapiján olyan kocsi korzó volt a Stefánia-uton, mint a legfőbb szezon idején. Fogat fogatot ért. Hogy kik hajtottak és kik hajtottak ott, kik benzineztek tele a szép utat, kik nézték le a gyalogjárókat: minnek azt felsorolni. Ott volt mindenki, aki teheti és mindenki, aki — nem teheti.

Leginkább feltűnt egy négyes fogat, a melyet egy ifjú hajtott. Mindenki megbámulta. És valaki, egy malicózus újságíró nem fojtotta el ezt a megjegyzését:

— Nézd csak, nézd, hogy hajt a fiatal Geremi. Az öreg Grün pedig szalatt megfordul — a cellájában! ...

Különb, semmi újság nálunk. Erezünk lassan, de biztosan az uborkaszezon felé és hamarosan el is jutunk oda. El bizonyos. Addig is gyönyörködjünk — a macsecsban!

F. J.

Hogy ölik a magyar ipart?

(Kossuth Ferenc rendelete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 16.

A tulipán-mozgalmat, mely hatalmas magyar iparfejlesztő akcióvá lett, tudvalevőleg ropogó haraggal nézték és nézik Bécsből. Az osztrák ipar nyíltan hirdeti, hogy nem tűrheti a magyar ipar felszabadulását s nem adja ki kezéből a rabzolálcot, melyen eddig tartott bennünket.

De csak az osztrák gyárosok egy része turta a tajtékot, a többiek megalkudtak a helyzettel és azon igyekeztek, hogy a változott viszonyokból is leszűrjék a maguk kis hasznocskáját. Nem riadva tehát vissza még a hamisítástól sem. Elárasztották Magyarországot olyan árucikkkel, melyeknek ez volt a felirata: *Hmi gyártmány*. Mert ha kell, az osztrák még magyarul is megtanul.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter azonban nem nézi szó nélkül ezt az újabb osztrák csalafintaságot s rendeletet adott ki, melynek dicséretreméltó tendenciája az, hogy az osztrák iparnak e rablókalandozásoktól elvegye kedvét.

Ez a rendelet, amely ma megérkezett Arad város polgármesteréhez is, így hangzik:

Panasz tárgyává téve, hogy „honi ipar” jelzésű és nemzetiségű szalagdiszítéssel ellátott *külföldi* gyártmányú áruk kerültek forgalomba. Utalva hivatali elődömnök 1897. évi május 30-án 23470. sz. a. valamennyi iparhatóságához intézett körrendeletére, felhívom a Cimet, hogy az I. fokú iparhatóságokat utasítsa, hogy ha *akár feljelentés, akár közvetlen tapasztalat útján tudomásukra jut*, hogy kereskedők hasonló vagy más származású hely tekintetében tévedésbe ejtésre alkalmas felirattal, jelzéssel vagy jelvényekkel árucikket hoznak forgalomba, velük szemben az 1884. évi XVII. t. c. 175. pontja alapján a *megtorló intézkedéseket azonnal alkalmazk*.

Budapest, 1906. június hó 15-én.

Kossuth.

A magyar ipar érdekében szigorú kötelezősége tehát az iparhatóságnak ellenőrizni a bécsi svindlit s a törvény szigorával büntetni a visszaélést elkövető kereskedőket.

A bűnös Magyarország.

(Mindenfélő érdekesség.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 16.

Hogy sokat lopnak, rabolnak, gyilkolnak szanaszét egész Magyarországon, azt mindenki tudja, a ki csak egy kicsit figyelemmel kíséri a bűnök krónikáját, a napisajtót. De hogy összegében mily óriási számokat adnak a bűnesetek, azt csak a statisztikából láthatni.

S éppen mert ilyen nagy a száma a bűnösöknek, éppen azért kell igen gyorsnak lennie a büntető eljárásnak is. Nos, a statisztika megállapítja, hogy ez az öröndetes gyorsaság valóban meg is van, mert a bűnügyeknek negyed részét egy hónap alatt tárgyalják le, felét három hónapon belül és csak negyedik negyede: három hónapon túl.

Természetes, hogy ha sok a tényleges bűn, akkor még sokkalta több a följelentés, a mely csak a gyanun, a sejtelmén alapszik. 1904-ben például 386 079 *feljelentést adtak be*, de a följelentettek közül csak 89 060 lett az elítéltek száma, a mi azt jelenti, hogy körülbelül a megbüntetettek *ötzörvösét gyanúsítottak meg ártatlannal*, a mi elég szép rekord.

Világos, hogy a bűnök legnagyobb százaléka csekélység és büntetésük aprólékos 2—8 napig terjedő fogház volt.

A bűnök kimutatásában a női nem meglehetősen van képviselve. Az összes bűncselekmények elkövetői között 15-70% volt a nők száma, s különösen igen sok nő ítélnek el *gondatlanságból elkövetett emberölésért*. Ezt a nagy arányt az magyarázza, hogy bűncselekmény miatt ítélnek el azokat az anyákat, a kiknek kellő felügyelet nélkül hagyott gyermeke elpusztul.

Kor szerint vizsgálva a kimutatások eredményét, szomorú látvány tárul elénk. A lopásoknak csaknem felét, egy évben 10 225 esetet, *zsenge kora* követik el.

A nagykorúak közt a *házasemberek vezetnek a bűn számában*. A mi érthető is, mert a családos emberre sokkal erősebben fekszik rá a nyomorúság kényszere, mint a nőtlenségre, a kinek nem kell gondoskodnia két három emberről. A bűncselekmények 58-5 százalékát követik el a házas emberek.

Nem érdektelen a nemzetiségek szerint való arányszám sem. Mivel az ország lakosságának túlnyomó többsége magyar, természetesen, hogy a kimutatásban a magyarság jár elől, ellenben a *horvátok*, noha tekintélyes számban vannak, a bűnesetek alig *egy százalékában* szerepelnek.

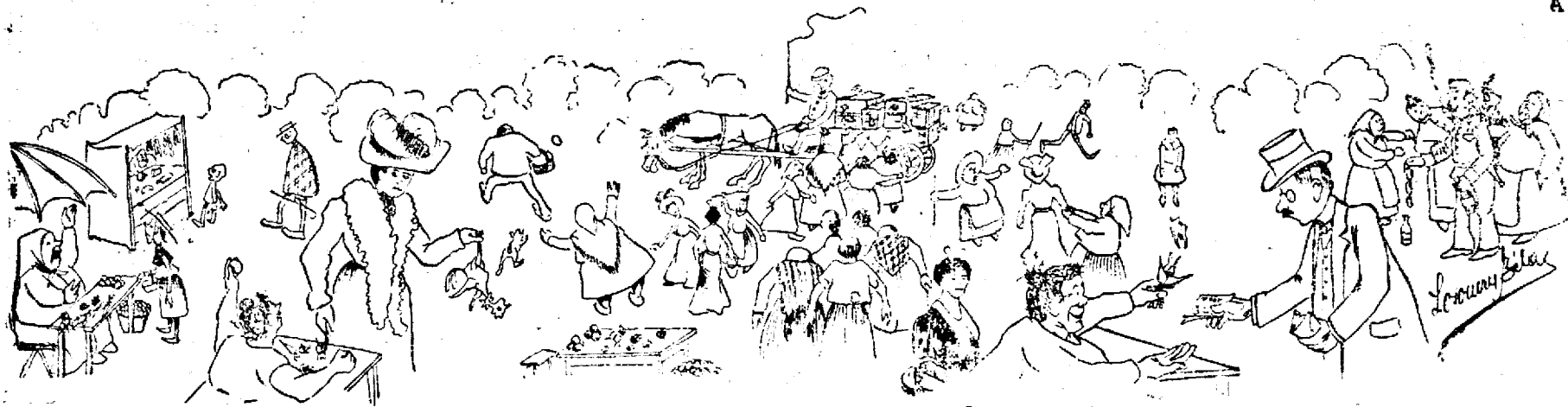
Vallás szerint a katolikus bűnösök vannak legtöbben, a mit szintén a katolikusok túlnyomó száma okoz. Legkevesebbszer jelennek meg a törvényszék előtt az *uniáriusok*. Azután a *zsidók* következnek négy százalékkal.

Végül, ami a foglalkozási ágakat illeti, legtöbb bajt az *őstermelők*, vagyis földműveléssel foglalkozók okoznak, legkevesebbet a bányászok, ami magától értetődik. Szegény bányász-nép egész nap a föld alatt tanyázik, a hol olyan igen kevés lopnivaló akad.

TANÜGY.

(—) Kézimunkakiállítás. A polgári leányiskola kézimunka, rajz- és olajfestési tanulmányainak kiállítása folyó hó 18-tól 22-ig nyitva lesz délelőtt 8—12-ig.

Az aradi piacon.



(Kiküldött tudósítónktól.) Zubor Andor, ez idő szerint való főkapitány-helyettes fogalmazó, vagy ha tetszik, fogalmazó főkapitány-helyettes igazoló-jeggyel vértézve kimentem a Tökölly-téri zöldségpiacra, amely a baromfiak ifjabb generációjának eladóhelyéül is szolgál. Zsebemben jó hatlövetű buldogg-revolverem húzódott meg, a melylyel biztosnak éreztem magam a legbószabb fregatt-kofák ellen is. A piacra érve, a legelső sátrak egyikében a Sári néni legöregebbje a „Pesti művelt társalgó“-ból tartott előadást egy felsőbb leánynak, a kivel a cseresnye árát illetőleg nézeteltérései merültek föl. Az előadás anyagát annak iránya miatt külön mellékleten közöljük, amelyet csak férfi-előfizetőink kapnak meg. — Továbbhaladva, egy előkelő uriaszonyt volt módomban komoly veszedelemből kimenteni. A súlyos inzultusnak, a mely ellene a rothadt almák özönében készült megnyilatkozni, az volt az oka, hogy csirkének kicsinyelt egy megle-

hetősen rosszul táplált baromfit, melyet a kofa kappannak minősítve kínált eladásra. A mikor megjelentem s a hölgynek védelmére álltam, a kofa mindössze emez enyelgő kifakadásba öntötte mérget:

— Ménkút a nagysága nyakára!

Harci jelenet tárult ezután szemem elé. Egy jámbor mikalakai csirkeárus szekere robogott a piacra, hogy a mikalakai Plymouth-okat és egyéb fajbaromfiakat elhelyezze. A csirkés-kocsit erre egy nehéz kofaüteg megrohanta s rövid ostrom után elzárta előle a közönség felő vezető utat. A szekér egy darabig folytatta az ellenállást, de a nyers tulerő s a fenyegetések shrapnel-áradatának hatása alatt megadta magát.

A piacon egy előkelő idegent volt alkalmam észrevenni. Ez lord Lyveden volt, a Nagyvárosok Intézményeit Tanulmányozó Bizottság elnöke. A nemes lord, a ki tudvalevően néhány

nap előtt Budapesten volt, ott arról értesült, hogy a drágaságot, a nagyvárosok e tipikus intézményét a legjobban kifejlődött alakban Aradon tapasztalhatja. Lord Lyveden erre nem kímélt sem fáradságot, sem költséget, Aradra jött s itt a piacon tíz font sterlingért (a mi pénzünkben kétszáz korona) vett meg egy köteg hónapos retket, a melyet tanulmányutjuk eredményeként Londonba visznek a körutazó angolok,

Megbízatásom eredményeül meg akarom cáfolni a lapok egy igaztalan vádját, a mely szerint a piacon nincs rendőr. Legsajátabb szememmel láttam a piacon egy rendőrt, a mint a hatósági személyt megillető fenséggel fogadta a kofák hódolatának és rokonszenvének adóját. Az erély imponálóan jutott kifejezésre hangján, a mikor így szólt:

— Juci néni, ha a kolbászok így kevesbednek, akkor én meg fogom követelni az rendet!

Paripák veszedelme.

(Lómészárszék Aradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 16.

Kánya Géza volt vendéglős azzal a kérelemmel fordult az aradi tanácsához, hogy engedjék meg neki a lóhus kimérését. A tanács a kérelmet kiadta a vágóhídi igazgatónak, azzal, hogy tegyen véleményes jelentést egy esetleg felállítandó lómészárszék dolgában. Az igazgató be is adta jelentését, melyben erősen pártolja a lóvágószék eszméjét. Erre a tanács javaslatlétél végett Kellner György törvényhatósági állatorvosnak adta ki az iratokat javaslatlétél végett. A javaslat ma érkezett be a tanácsához: Kellner ellensi benne a lóvágóhíd felállítását.

Egyelőre nem tudható, hogy a két nézet közül melyik fog győzedelmeskedni s így meglehet, hogy már a közel jövőben paripafilét eszünk Aradon. A törvényhatósági állatorvos érdekes javaslata külömben a következő:

(Kell lómészárszék!)

Tekintetes Városi Tanács!

Hivatkozással m. hó 31-én kelt 2225. sz. rendeletére, a lóhus kimérésére szolgáló lómészárszék felállítására vonatkozólag a következőket terjeszttem elő:

Az iratokhoz csatolt két rendbeli közbüvőhídi igazgató-állatorvosi jelentések bőven tárgyalják mindazon feltételeket, melyek mellett Aradon is létesülhetne egy lómészárszék és meghonosítható lenne a lóhusfogyasztás. Különösen a f. év január 29-én kelt 31. sz. jelentése a vágóhídi igazgató-állatorvosok részletesen foglalkozik azzal is, vajjon hatósági huszszékben méréssek-e a lóhus, vagy egy mészárosiparos

által, akit a hathatós ellenőrzés mellett, anyagilag és erkölcsileg támogasson is a hatóság. A mi a hatóság részéről hozandó anyagi áldozatokat illeti, ezeket a vágóhídi igazgató-állatorvos szerint a lóhusmérés jogosságára és szükségessége indokolják. A jelentésben meglátszik, hogy a főváros ez irányú pártatlanul nagyszabású intézkedésének hatása alatt íródott s így természetesen találom, hogy a lóhusmérést, mint a husdrágaság elleni versenyt tünteti fel.

(Nem kell lómészárszék.)

En, tekintetes Tanács, egyetérttek a vágóhídi igazgató állatorvos jelentésében felsorolt módzatokkal, melyek a lóhusmérésnél feltétlenül betartandók lennének, a végeredményben azonban más a meggyőződése, amennyiben sem jogosságnak, sem szükségesnek nem találom a lóhus Aradon, még kevésbé pedig tekintem oly tényezőnek, a mely a husdrágaság ellen versenyt képezhetne. A mi az anyagi áldozatokat illeti, feltétlenül szükséges a vágóhídi igazgató állatorvos által leírt külön lóvágóhíd, a megfelelő berendezéssel és vizsgálati felszereléssel, feltétlenül kell egy külön állatorvos és szolgál. A lóhusvizsgálat ugyanis sokkal körülményesebb, több időt vesz igénybe, mint a többi állatnemek husvizsgálata. A lovakkal gyakrabban előforduló rejtett takonykór a legbőrebb vizsgálatot igényli s a különben is szigorúbb vizsgálat mellett szól a nagyobb elkobzási százalék is, mert míg pl. Budapesten a szarvasmarhánál 0.8 az elkobzási százalék, addig ugyanott lónál 1.5%, amely pedig bizonyára nagyobb lenne, ha elcsigázott lovakat is vágnának.

(Paripák veszedelme.)

Ha már most a tek. Tanács megállapítaná az anyagi áldozatok nagyságát s tegyük fel, hogy létesítené is mindazt, ami a lóhusmérés első feltétele, a célt, hogy a husdrágaságon enyhítene, még sem érné el, mert ez Budapest ló-

mészárszékén sem érték el teljesen, amennyiben a mind nagyobb mérveket öltő lóhusfogyasztás csakis a III. rendű minőségű husra éreztette árucsokkentő hatását, amennyiben az ezen minőségeket fogyasztó közönség egy részét a lóhus árák olcsósága elvonja a marhahus fogyasztásától. Aradon azonban ez nem úgy lenne, mert a mi közönségünknek az a része, amely a lómészárszékkeket felkeresi, aránylag nem oly nagy, mint Budapesten, tehát a kereslet lóhus iránt sem lenne oly élénk, jó minőségű lovat pedig nem tudom, hogy hol szerezni be olcsón, mert hiszen olcsón kellene adni azt a lóhust, amelynek csak addig van keletje s lesz Budapesten is, amíg a többi husnemű drága és csakis addig, amíg jó minőségű lovak kerülnek levágásra s amíg a fogyasztó megszokja, illetőleg el is tudja készíteni, mert a lóhus zsirszegény voltánál fogva bélbajokat (hasmenést) okozhat, ha a lóhustételbe megfelelő mennyiségű zsir vagy keményítő tartalmu anyagokat (liszt, rizs) nem kevernek, ami pedig már drágítja a lóhust.

Jó ízű, noha kissé édeskés és tápláló húst csak a fiatal, jól táplált lovak adnak, csak hogy ilyenek nem fognak a vágóhídra kerülni nálunk, a hol a fiatal lónak különféle fontos rendeltetése van, rendszerint csak vén gebék, vagy valamely baleset folytán használhatatlanná vált lovak fognak tagló alá kerülni, amelyeknek husa pedig édeskésebb és ennél fogva kevésbé ízletes.

(Irattárba!)

Tekintettel tehát a nem csekély befektetésekre, tekintettel továbbá arra, hogy Aradon távolról sem lenne olyan nagy a kereslet lóhus iránt, mint a munkás osztály sokkal nagyobb tömegével bíró Budapesten s hogy ez a kereslet is gyengülne akkor, a midőn a többi husneműek ára csökkenni fogna, végül tekintettel arra, hogy a husdrágaságot érezhetően nem

enyhítené, lévén annak sokkal mélyebbre ható gazdasági okai, (tisztelettel javaslom, méltóztatassék:

1. A lóhúsmérési intézmény létesítésétől Aradon teljesen eltekinteni s ezen kérdés felett napirendre térni; ennek folytán

2. Kányó Géza aradi lakost lóhúsmérési engedély iránti kérelmével elutasítani és

3. Zubor Andor fogalmazó jelentését a budapesti lóvágóhídon szerzett tapasztalatairól írt tárbba tenni.

Célszerű volna, ha a tek. Tanács az igen értékes tápszert szolgáló *házi nyúl* és külön e célra alkalmas husnyulak *tenyésztésével* tenne kísérletet, amely csekély befektetési költség mellett még jövedelmező vállalkozás is lehetne és olcsó, jó husanyagot szolgáltatna a város közönségének.

Arad, 1906. június 14

Kellner György,
törv. kir. állatorvos.

A sikkasztó tűzérhadnagy.

(Kellemetlen hasonlatosság.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 16.

Napokkal ezelőtt történt, hogy a Budapesten állomásozó 6. vartüzérezrednél nagy vizsgálatszerűségnek jöttek nyomára. Vizsgálatot indítottak és a nyomozás szálai Müllner tűzérhadnagyhoz vezettek, aki nagy kegyben volt fel-lebbvalóinál, annyira, hogy óreá volt bízva az önkéntesek vezetésére; mint századprancsnok is ő szerepelt.

A század-pénztárból a minap 800—1000 korona eltűnt s minden gyanúja a tűzérhadnagyra irányult. Mielőtt azonban Müllnert kihallgatták volna, eltűnt a kaszárnyából. Megszökött s azóta hiába körözgették.

Tegnap egyik előkelő fővárosi mulatóhelyen egy ott időző tűzérkapitánynak feltűnt egy jól öltözött fiatal ember, aki megszólamlásig hasonlított Müllner hadnagyhoz. Csupán a bajusza volt leborotvált, de ez még inkább igazolni látszott azt a körülményt, hogy a szökevény tűzérhadnaggyal van dolga. A fiatal ember vidám hölgyek társaságában egyre-másra ültette a pezsgős poharakat, mikor elébe állott a kapitány és megszólította:

— Jöjjön és kövessen!

— Mit akar tőlem? — kiáltotta izgatottan a fiatal ember, aki nem tudta mire vélni a dolgot és azt hitte, hogy a kapitány belé akar könni.

— Ő! Müllner tűzérhadnagy és sikkasztással van vádolva.

— En Fehér Aladár magánhivatalnok vagyok és tiltakozom minden összetévesztés ellen.

— Kérem, üljön velem kocsiba. A kaszárnyában majd igazolhatja magát.

— Csakis polgári hatóság előtt tartozom magamat igazolni.

A kapitány tanácstalanul nézett körül. Véletlenül ott tartózkodott a mulatóhelyen az inspekción Kányó Géza rendőrfogalmazó, aki a kapitány felszólítására udvariasan igazolásra szólította fel a meggyanúsított fiatalembert.

A fiatalember arcképes vasuti bérletjegyével igazolta magát. Tényleg Fehér Aladár magánhivatalnok volt.

A kapitány zavartan mentegetődzött, a fiatalember ellenben vidáman mondta:

Egyszer hasonlítsak egy tűzérhadnagyhoz, s akkor is le akarnak tartóztatni.

Aradi föltaláló sikere.

(Orosz Lajos vasuti kapcsolójának.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 16.

Az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak aradi főműhelyében ma egy rendkívül érdekes műszaki találmány próbáját tartották meg. A találmány Orosz Lajos aradi ismert géplakatos önműködő vasuti kapcsolója, amelyről már több ízben megemlékeztünk és amely a mai próbánál is igazolta a szakköröknek az Orosz-féle kapcsolóról szóló általánosan kedvező és elismerő véleményét.

A jelenleg használatban levő vasuti kapcsolónál tudvalevőleg már számos vasutas vesztette el életét és ezért évek óta azon törekse-nek a szakkörök, hogy új kapcsoló alkalmazásával elejét vegyék a további szerencsétlenségeknek. Ez indította Oroszt is találmányának megszerkesztésére és hogy fáradozásai nem maradtak eredménytelenek, azt legjobban igazolta a műszaki próba, amelyen előkelő és érdektelen szakkértek egyértelműleg odanyilatkoztak, hogy az Orosz-féle önműködő kapcsoló egyszerűségi, biztonsági, finánciális és általában gyakorlati szempontokból *messze fölülmúlja az összes hasonló tárgyu ismert találmányokat.*

Az érdekes próbáról és magáról a találmányról az alábbi tudósításban számolunk be:

Ma délután négy órakor az Acsev. főműhelyében nagyobb számú meghívott közönség előtt Orosz Lajos aradi géplakatos bemutatta az egész földön szabadalmazott önműködő vasuti kapcsolóját. A tíz vasuti teherkocsin alkalmazott találmány, amelyet az aradi Weitzer-féle vaggongyárban készítettek, két, tengelyvel mozgatható és súlylával ellátott horgonyból áll, amelyeknek önműködő összekapcsolása kizárja a kocsik elszakadását és fölöslegessé teszi a kapcsolást eszközölő vasuti személyzetnek a kocsik közé való járkálását. A kapcsolónak további előnye az, hogy a vasuti kocsikon ezeknek előzetes átalakítása nélkül alkalmazható, amennyiben egy-egy kocsin csupán két lyukat kell fúrni, amelyekbe a kapcsoló tengelyét beillesztik és anyacsavarokkal megerősítik. Más rendszerű kapcsolóknál előbb a kocsikat át kell alakítani, hogy üzembe helyezhetők legyenek. A Danovits-Marsóczy-féle kapcsoló, amelylyel már kísérleteztek a Magyar államvasutak vonalain, négy tonna *tulsúlylával* terhel meg a kocsit, míg az Orosz-félenek csak *egy tízed tonna* a súlya. A Danovits-Marsóczy-kapcsoló alkalmazása esetén minden tehervonatnál tulsúly miatt három kocsit le kell akasztani, ami szükségessé teszi, hogy körülbelül kétszáz tehervonattal többet járasson a Máv. a forgalom lebonyolítására, nem is szólva a szénfogyasztás azon jelentékeny többletéről, mely e kapcsoló nagy súlya folytán előáll.

Az önműködő kapcsoló kifogástalan szerkezete és funkcionálása a mai bemutatáson általános tetszéssel találkozott és a szakkértek nem fogtak ki az elismerő szavakból, amelyekre Orosz a roppant egyszerű, de a vasuti forgalom biztonságát nagyban emelő találmányával rá is szolgált. Ez a kapcsoló az európai vasutaknak valamennyi, különféle rendszerű kapcsolóját nemcsak biztonság és olcsóság tekintetében *mulja felül*; hanem abban is, hogy bárki minden szakképzettség nélkül kezelheti, míg más kapcsolók kezelése alapos műszaki képzettséget igényel s így egyszerű vasuti vonatokra nem bízható.

Mintán a föltaláló és finansziója a találmány gyártását az aradi Weitzer-féle vaggongyárra bízták, rövidesen nemcsak Magyarországon, hanem egész Európában d'c érőleg fognak

megemlékezni a nagysikerű aradi találmányról és az aradi magas színvonalon álló, fejlett gyáriparról.

A kapcsoló próbáján jelen voltak: végvári Neuman Dániel, Zinner Béla és Schör Lajos Acsev. főmérnökök, Müller Gyula vaggongyári igazgató, Mandl Vilmos dr., Millig Mátyás az aradi fa- és fémipari szakiskola művezetőivel, Kardos Károly, Hajdu János, Erdőfi Ferenc Acsev. művezetők, továbbá több vasuti forgalmi tiszt, tisztviselő és mozdonyvezető.

Két öngyilkosság.

(Egy fuvaros és egy fiatal asszony.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 16

Két öngyilkosság és egy súlyosabb baleset történt ma Aradon. Az öngyilkosok mindkét esetben betegségük miatt mentek a halálba. Az egyik nyomban meghalt, a másik azonban él és felgyógyulására van remény.

Az öngyilkosságról és a balesetről alábbi tudósításunk számol be:

(Életunt fuvaros.)

Beck György aradi fuvaros, ma délelőtt kilenc óra tájban Marostáj 1. ső szám alatt lévő lakásán felakasztotta magát az ajtófélfára. Az öngyilkosságot csak későn vették észre és mire az orvosi segély megérkezett, az öngyilkos már halott volt. A rendőrség részéről a helyszínen Moldován Odön rendőrhadnagy és Prohászka László dr. orvos jelentek meg, kik a holttestet a felső temető halottas házába szállították.

Beck György öngyilkosságának oka gyógyíthatatlan betegség volt. Többször tett célzást hozzátartozói előtt, hogy el fogja pusztítani magát, míg ma végrehajtotta a végzetes tettet. Ma reggel azzal a kifogással, hogy egyedül akar maradni, elküldte a feleségét Antonesszkuékhöz a Weitzer János-utcában lakó rokonaihoz. Az asszony mitsem gyanítva távozott hazulról és alighogy kitette a lábát, Beck egy erős kötéllel felakasztotta magát.

(A beteg asszony.)

A másik öngyilkosság délután történt a Leiningen-utca 2. szám alatt.

Az öngyilkos Diószeghy Sándorné, egy vasuti tisztviselő felesége. A fiatal, alig huszonnegyes asszony gyógyíthatatlan betegségben szenved és ezért akart megválni az élettől. Délután két órakor, amikor férje nem volt odahaza, lúgkoldatot ivott.

A házbeliek szerencsére még időjekorán észrevették az öngyilkosságot és értesítették a rendőrséget, ahonnan Tisch Mór dr. tb. főorvos az ügyeletes rendőrtisztviselővel a helyszínére ment és megállapította, hogy Diószeghy súlyos belső sérüléseket szenvedett.

A szerencsétlen asszonyt lakásán ápolják. Felgyógyulásához van remény.

(Baleset.)

A harmadik eset a rendőrség mai kronikájában egy súlyosabb kimenetelű baleset.

Bregyán Tódor huszonnégy éves mikalakai illetőségű dohánybevéltőhivatali munkás ma délelőtt a 2. ik számú magazinban dolgozott a bálázó prénél. Munka közben véletlenül elcsuszott, mire a prés kétkaru emeltyűjének súlyzója, úgy oldalba vágta, hogy bordatörést szenvedett. A rendőrség részéről a baleset színhelyén Tisch Mór dr. és Moldován Odön rendőrhadnagy jelentek meg, akik az első segély után közkórházba szállították a sebesültet. A szerencsétlenül járt munkás seba súlyos ugyan, de nem életveszélyes.

Vigyázz, a fű!



A városi tanács emlékeztetés győzelmet ík-tathat a jegyzőkönyveibe Sikertől megvédeni a fűvet, a szent, a drága és a hatóságilag engedélyezett fűvet — a javíthatatlan, rossz és durva kis fiúk és lányok ellenében, a kik, nem törődve a város gazdasági érdekeivel és a pótdónak esetleg bekövetkező emelkedésével: szívtelenül és könnyelműen taposták lábbal a fűvet. Mindez ideig hiába volt a szigorú tilalom: a gyerekek, cél nélkül való és okatlan játékaikban megtaposták a fűvet, a mi által az lényegesen kisebb összeggel volt értékesíthető a lekasztás után. E miatt a zárszámadások idején, gyakran láttuk sűrű fűtökből hullani Bund Henrik főszámvevő ősz haját: a háztartás mérlegét nem lehet helyrebillenteni, a Baross-park fűvét megint letaposták. Ezen a helyzeten most segítve lesz. Ismételt parancsba vették és megerősítették, hogy a fű, mint a lekasztásra hi-

vatott városi köztulajdon, mindenféle gyermeki merénylet ellen megóvandó, s ha a gyerekek tovább se kímélnék ezt, a rendőrség karhatalom kivezénylése által gondoskodják a város pénzügyi érdekei körül.

E tényben örömmel látjuk a tanács takarékosági programjának beigazolását, s reméljük, hogy annak folytatása lesz. Az Andrássy-tér fűt ki fogják vágni és tüzelő-anyagnak értékesíteni, az élővíz-csatornából felszálló illatot pedig tartókba gyűjtve, eladni a szomszéd városoknak, a melyeknek nincs szalma-gyáruk. He, yesnek vélnék, ha a tanács az aszfalt intenzív koptatása ellen is tenne valamit. Ez esetben azonban az aszfalt-vállalatnak kevesebb számlát volna módjában a városhoz benyújtani, már pedig a tanács jobb viszonyban van ezzel a vállalattal, mint az Uristennel, a ki csak a fűvet liferálja a városnak.

Az ügyet hír szerint a delegációban is szóba fogják hozni egy Goluchowski külügyminiszterhez intézett interpelláció alakjában.

Budapestről sürgönyzik: A félhivatalos M. T. I. a Bécsben időző delegátusok köréből értesül, hogy a külügyi albizottság hétfői ülésén Lueger Károly bécsi polgármester tüntető bukaresti fogadtatása miatt megfogják interpellálni a külügyminisztert.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Parasztheccsület. opera. Schubert Jenny és Ferrari d'Albaredo vendégfő léptével. Két öreg, vígjáték. Este: Ingyenélők, népszínmű. Küry Klára vendégjátéka. Főlemelt helyekkel.

Hétfő: Lili, operett. Küry Klára vendégjátéka. Főlemelt helyekkel.

Kedd: A pletyka, vígjáték. Bemutató előadás. Megjött a papa, egyfelvonásos vígjáték. D. Ligeti Juliska és Dezső József vendégjátéka. Főlemelt helyekkel.

Szerda: A pletyka, vígjáték. Egy szál mirtusz, egyfelvonásos vígjáték. Bemutató előadás. D. Ligeti Juliska és Dezső József vendégjátéka. Főlemelt helyekkel.

Csütörtök: A Stomfal család, színmű. D. Ligeti Juliska és Dezső József vendégjátéka.

Péntek: Mary Anne, vígjáték. Bemutató előadás. D. Ligeti Juliska és Dezső József vendégjátéka.

Sombat: Vándorlegény, operett.

Küry Klára vendégjátéka.

— A baba. —

Ma másodszor üdvözölhetjük a nyári színpadon Küry Klárát, a tüneményes tehetségű szubrettet. Azokban, akik ma is látták és gyönyörködtek ragyogó művészetében, csak megerősödhetett a hit, hogy hiába hadakoznak odakönn a jól szervezett színpalmögötti csapatok, azt a d'csőséget, amely egy igazi művészettel megszerzett és sikerekben egyre sokasodó pályát babérral és rózsalevelekkel font körül, sem ledísputálni, sem elhomályosítani nem lehet. Csillagok tűnhetnek, csillagok lefuthatnak, a bolygó — ezuttal valóban a színpad bolygója — változatlan fényben ragyog.

Küry Klára az ő diadalmas színészi karrierjének legemlékezetesebb sikereit a finom lehelletű, nemesebb eszközökkel hatni tudó, zenés játékokban aratta s ezen az utón már uőlértetetlen magasságba emelkedett, amikor a fővárosban lebrakapott a „mutató” irány, amelyben a lábak artisztikája a hatás főtenyezője s a csillogó trikóra vetített reflektor árnyékban hagyja a színésznek lelki tartalmát, ami talán nincs is. Küry Klára könnyen töltheti magát az eltévelyedett izlésből fakadó kellettenséggel; van még főebbezhető fóruma az elfoglaltságnak, a minden oldalról befolyásolt hangulatnak. Ime, Küry Klárát igazolja a magyar városok színházba járó értelmisége és utját virágokkal ékesíti a szeretet, amely nemcsak személy szerint, de kiváló tehetségei után is megilleti.

Ma a *Babát* játszotta és énekelte, közvetlen nagy hatással. Tancalt kecsesen járta s oly diszkrétül, hogy a mostani kánkános színpadokra is telnek ebből a bársnyos, izlést nem bántó pikantériából. Művészettel előadott énekszámait után fölcsettant a taps, fölvonások után pedig lelkesedéssel, fáradhatatlanul ünnepelte a telt ház közönsége.

A többi szereplőről kevés szó eshetik. Csupán Szathmáry (Hillarino) emelkedett ki a környezetből, természetes alakításával. *Borbély és Faludy*, ahelyett, hogy játszottak volna, Küryben gyönyörködtek, *Zalay Margit* pedig a szokottnál is élettelenebb volt. A zenekar itt-ott botrányosan bukácsolt.

Lueger Bukarestben.

Ünneplik a magyarfalót.

(Interpelláció a delegációban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 16

Lueger ur jónak látta hirtelen eltűnni Bécsből. A jeles magyarfaló — mint már tegnap említettük — váratlanul Bukarest-be utazott a kiállítás megtekintésére. A bécsi lapokban rövid lélekzetű kis személyi hírcske jelent meg tegnap. Mindössze néhány sor az egész, de még így is igen érdekes és sokatmondó:

Lueger dr. polgármester, ma a kiállítás megnyitására Bukarestbe utazott. A Nordbahn-nal indult el, hogy Galicián és Bukovinán át utazzék. Társaságában vannak Schneider, Sturm és Weiskirchner képviselők, Krenn dr. és Bissaweg városi tanácsosok, Klotenberg dr. és Schlögl községi tanácsosok és Meyer irodaszigetgató.

Mit jelent ez a hír? Nem az a fontos benne, hogy Lueger Galicián át vonult fel táborkarával a bukaresti kiállítás megnyitására, hanem az, hogy nem Magyarországon át utazott. Nyilván attól félt, hogy a történetek után Magyarországon még valami baja talál esni. Pedig okatlan volt ez a félelem, mert a magyarság illemtudást sohasem fog Lueger híveitől tanulni.

Még különösebb azonban, amit a bukaresti táviratok jelentenek. A bukaresti lapok pártkülönbség nélkül magasztalják Luegert, mint „Románia és a román nép barátját.” A bécsi vendégek tiszteletére a külügyminiszter ma ebédet adott és Bukarest polgármestere a Boulevard-fogadóban szintén lakomát rendez.

Ez a hír mindenesetre megnehezíti azt, hogy a magyarok, kiket barátságosan hívtak meg a kiállításra, odamenjenek, ahol tüntetőleg ünneplik Luegert, aki csak néhány nappal ezelőtt oly mosdatlan szájjal gyalázkodott ellenünk.

(Luegerék fogadtatása.)

Bukarestből táviratozzák: Lueger dr. bécsi polgármester tegnap este több bécsi községtanácsos kíséretében ideérkezett. A bécsi vendégeket az összes román állomásokon rokonszenvesen fogadták. Ciurcu, Bukarest első polgármesterhelyettese, a ki Bourdujenig eléje utazott a vendégeknek, ott üdvözölte őket. Bourdujeniben a vendégek a kormány által rendelkezésükre bocsátott szalonkocsiba ültek és abban folytatták az utat Bukarest felé.

A vendégek üdvözlésére megjelentek a pálvaudvaron a községi tanács élén Cantacuzene polgármesterrel, több volt miniszter, számos egyesület képviselői, a nemzeti liga tagjai, a diákság és nagyszámu közönség. A vendégeket igen szívélyes fogadtatásban részesítették. Cantacuzene polgármester a város nevében üdvözölte a vendégeket, a kik a Boulevard-szállóban szállottak meg, a hol a városi képviselőlet részéről rezerváltak számukra szobákat. Ma este a vendégek tiszteletére a külügyminiszter 60 terítékű ebédet ad.

A vendégek meglátogatják Constancát, Szinaját és Kurtea de Arazist.

Bécsből jelentik: A magyar kormánynak Bécsben időző tagjai között kinos fel-tűnést keltett az a hír, hogy a Lueger bécsi polgármestert, aki Magyarország megkerülésével Galicián és Bukovinán keresztül Bukarestbe utazott, ott a román kormány részéről kitüntető fogadtatásban részesült.

A szoknyahős.

Turcsányi Olga a lígben. —

Nemsokára az aradi nyári színházban is látni fogjuk *A szoknyahős*-t, amely végre meghozza a városligeti arénának az első sikert és hozott egy új primadonnát, akit mi már régen ismerünk: *Turcsányi Olga*-t.

Buchbinder és Raiman operettjében minden megvan, ami nyári darabot arra predesztinál, hogy sikert arasson. A mese szálai a szoknyahős: Nádorházy herceg körül csoportosulnak, aki állandóan a leányok körül forgolódik, házasságot is ígér nyakra-főre. E miatt aztán meg is gyűlt a baja egy tüzes lovarnóval, aki csupán a herceg házassági ajánlatára dobta magát a vén szoknyavadász karjaiba. Megjelenik a palotában és követeli, hogy a herceg váltsa be ígértét. A leány csak azon feltétel alatt állna el szándékától, ha a hercegnek leánya volna. Nádorházy tehát azt hazudja, hogy leánya van. A palotába vetődött mosóleányt mutatja be mint leányát s mikor ezt az egész udvar előtt megismétli, a lovarnó eláll szándékától s elhagyja a palotát. A mosóleány sanszra géne jár-kei a palotában és a herceg most már nem képes a nyakáról lerágni. Először balkezlől feleségül akarja venni, közben azonban értesül, hogy apja igen jó viszonyban volt a mosóleány megszületésével. Busásan megjutalmazza tehát a leányt s megfogadja neki, hogy felhagy a kórhely élettel.

A mosóleány szerepét *Turcsányi Olga* játszotta, akinek hosszú idő óta ez volt az első fellépése. A bájos művésznő évekként ezelőtti jelentékeny sikerrel játszott az aradi színpadon, majd a Magyar Színházban, de nyugtalan vére kivitte Oroszországba, ahol a cári operett színház egyik csillaga lett és egy időben híre jart, hogy feleségül veszi egy odeszai milliomos. Káprázatos ékszerekkel megrakodva, szebben mint valaha jött most haza a tüzes szemű díva, akitől így ír egyik kritikusa:

A premierre este túlságosan kevés közönségnek ötven százaléka a legjajából való volt, színházigazgatók, legismertebb művésznőink és művészeink foglaltak le maguknak és társoltak az egész estét át. Tapsuk *Turcsányi Olga*-nak szorult, akitől azt hirdeti a színpad, hogy a városligeti színpad meseze északra, a szentpétervári *Kazanski* cári színházba hódította vissza. A visszahódítás való és mindenekfelett örvendetes, mert *Turcsányi Olga*ban ezen az estén egy elsőrangú színpad tehetség bontakozott ki; játszani tud természetesen, bájosan és kedves, közvetlen humora is van, énekhangja bár nem gazdag, behízelgő és jól bántik vele, a színpadon együtt. Amellett fiatalos, fekete szépség, tele gráciával. Aligha csalódunk, hogy az ő visszahódítása után most már a fővárosi közönség meghódítása fog következni, mely kívánni fogja majd a nagy szezonban is.

Szendrey Mihály már megvette *A szoknyahős*-t és még a nyári színházban elő fogja adni *Turcsányi Olga* vendégfellépésével.

Vendégjátékok és premierok. Vasárnap délután méréseket helyarákkal *A két öreg* című egyfelvonásos és a *Parasztbecsület* opera kerül színre, az utóbbi *Schubert Jenny* és *Ferrari d'Albaredo* olasz opera-énekesek fellépésével. Este az *Ingyenélők* énekes-vígjátékot adják *Küry Klára* fellépésével, téli színházi helyarákkal. Hétfőn bucsuzik *Küry a Lili* címszerepében. Kedden *D. Ligeti Juliska* és *Dzsó József*, a Nemzeti Színház-tagjainak fellépésével. *Dálnoki-Nagy Lajos* állapán *Pletyka* című két felvonásos, utána *Ligeti és Dzsó* fellépésével *Megjött a papa* egyfelvonásos, szerdán látni a *Pletyka* és ugyan-
csak a vendégek fellépésével *Dzsó József Egy szál mértész* című egyfelvonásos kerül színre. Csütörtökön a vendégpár *A Stomfi család*-ban játszik, pénteken pedig ismét velük a *Mary*

Anne vigjátéknak lesz a bemutatója. Szombaton a *Vándorlegény* operett kerül színre. A Dezsőpár keddi és szerdai vendégjátékát téli színházi, a csütörtököt és péntekét nyári színházi helyarákkal tartják.

* Olasz énekesek a nyári színházban. Vasárnap délután — mint már említettük — rendkívül élvezetet ígérő érdekes előadás lesz a nyári színházban. A köruton levő olasz opera-művészek: *Schubert Jenny* énekesnő és *Ferrari d'Albaredo* tenorista *Szendrey igazgató* meghívására fellépnek a *Parasztbecsület* operában, melynek *Santuzza* és *Canio* szerepeit éneklék. A próbákon valósággal meglepték a vendégek a hallgatóságot remek énekükkel s így vasárnap délután élvezetes opera-előadásban lesz része a közönségnek. Mindketten természetesen olaszul énekelnek. Az operával együtt színre kerül a *Két öreg* című egyfelvonásos kis vigjáték is.

* A színművészeti kiadások. Az idei esztendőre előirányzott színművészeti kiadások 1.043,600 koronát tesznek ki az 1904 ik év 1.021,600 koronájával szemben. Vagyis 22,000 korona kiadási többlet esik az idén az állami színházakra. Ez persze még a belügyminisztérium reszortja. A közoktatási tárca tételei között szerepel a színművészeti akadémia 70,840 koronával, ami 32,034 korona többlet a két év előtti kiadásokkal szemben.

Oroszország forradalomban.

Segítenek a szomszédok.

(Nagy sztrájkok és zavargások.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 16

Oroszország új forradalom küszöbén áll. Mindenütt sztrájkoknak és felkelésekre készülnek. A londoni *Times* pétervári levelezője azt a hirt terjeszti, hogy az orosz kormány Németországgal és Ausztria-Magyarországgal tárgyal közös akció végett arra az esetre, ha a nyugatoroszországi határon felkelés törne ki. *Vladimir* nagyherceg berlini látogatása hír szerint ezzel az ügygyel áll összefüggésben.

Mai távirataink:

Az új forradalom.

Varsó, június 16. Tegnap itt két rendőrt az utcán agyonlőttek. Zirzben álarcos rablók a postahivatalba hatoltak. Három hivatalnokot és egy katonát megsebesítettek; midőn segítség érkezett, a rablók elmenekültek.

Vilna, június 16. (P. T. Ü.) A bialostoki zavargások tárgyában a következő hivatalos jelentést közlik: Tekintve a bialostoki lakosság nagyfokú izgatottságára, melyet különösen *Derkacsev* rendőrfőnök meggyilkolása idézett elő, a kormányzonak számításra kellett azzal, hogy a június 15 én tartandó egyházi körmenetek alkalmával tüntetések fognak előfordulni, amiért is a katonai hatósággal egyetemben a rend fenntartására megtett minden szükséges intézkedést. A városban több helyen gyalogság és tűzérő foglalt állást. Azokon az utakon, amelyeken az ortodoxok és katolikusok körmenete végighaladt, katonai őrszemeket helyeztek el. A körmenetet, amelyben igen számosan vettek részt, gonosztevők megzavarták. A halottak számát nem lehetett megállapítani. Közöttük van két gyermek, kik szent képeket vittek, azonkívül három nő. Két a basárból dobott bomba, melyek mintegy 40 lépésnyire a körmenettől hullottak a földre, nem robbant fel. Parasztok és mun-

kások, akiket a merénylet felfingerelt és kik vallásos érzületükben sértve érezték magukat, többeket megtámadtak, akik kimenekültek azon hazákból, melyekből a lövések történtek. Együttal több, zsidók által is megtámadott lakóházat is megtámadtak. A kormányzó rendeletére azonnal közbelépő csapatoknak sikerült a zavargásokat aránylag kis térre szorítani. Tegnap reggel azonban, miután újból több helyütt bombát dobtak, a zavargások teljes erejükben megújultak. A tömeg a rendőrségi épületre lőtt.

London, június 16. A *Times* pétervári levelezője felhívja a figyelmet arra, hogy a vérengzésekről szóló jelentéseket a postán vizszoautasították vagy pedig megrövidítették és átírták. Egész sereg táviratot a posta egyszerűen nem kézbesített.

Általános sztrájk.

Pétervár, június 16. A gyári munkások általános sztrájkra készülnek. E miatt az egész városban óriási az izgatottság. A katonaság létszámát a munkások magatartása következtében tetemesen szaporították. Az utcai tüntetések napirenden vannak. Moszkvai távirati jelentések szerint ott is nagyon izgatott a hangulat. Mindennap utcai tüntetések vannak. A helyőrséget megerősítették.

Pétervár, június 16. A Fekete tenger menti kikötőkben mindenütt proklamálták már az általános sztrájkot.

Zsidó-mészárlás.

Berlin, június 16. A zsidók segély-egylete *Krajevoból* a következő táviratot kapta: Itt az a hír van elterjedve, hogy *Bielostok lángokban áll*. A zavargások tovább folynak. A zavargók nem engedik be a vonatokat a pályaudvarra. A bielostokihoz hasonló mészárlásokat várnak *Holmeiben*, *Odesszában*, *Chersonban* és *Kievben*. A zsidók helyzete kétségbeesett.

Moszkva, június 16. Magánjelentések szerint *Bielostokban* hatszáz zsidót öltek meg. Hátzren a közeli erdőbe menekültek. Azokat, akik a pályaudvarra akartak menekülni, irgalmatlanul lemészárolták. A rendőrség teljes nyolc órán át tétlenül nézte a gyilkolást. Két hét óta az utcákon lázító röpiratokat terjesztenek, amelyek a zsidók ellen izgatják a lakosságot, de a rendőrség mitsem tesz az izgatók ellen.

Klotild főhercegnő mint alperes.

(A királyi ház tagjai bíróság előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 16.

Érdekes pör foglalkoztatja most a fővárosi jogászöröket. A pörben alperesként *Klotild főhercegnő* és társai mint néhai *József főherceg* örökösei szerepelnek, akiket meg is fognak idézni a bíróság elé.

Nemrég *Ebers Henrik* dr. orvos, császári tanácsos a cirkvenical fürdő bérletéből kifolyólag *Klotild főhercegnő* és társai, mint néhai *József főherceg* örökösei ellen, 790,000 korona tőke és járulékal iránt pert indított a budapesti I—III. kerületi királyi járásbíró előtt. Ez a bíróság azonban, arékkül, hogy csak meg is hallgatta volna a feleket, hivatalból visszatartotta a keresetet.

A felperes emiatt jogorvoslattal élt és a budapesti kir. törvény zék megváltoztatta az elsőbíró végzését, a keresetet hivatalból vizszoautasíthatónak nem találta s ennek követ-

kezteben utasította a járásbírósgot Ebers Henrik dr. keresetének az elfogadására.

Az érdekes határozat megokolása kiemeli, hogy mivel a felperes keresetét *bérelti viszony alapján* kártérítés iránt indította, követeléses személyes természetű. Igaz, hogy a királyi ház nem uralkodó tagjai ellen irányuló polgári személyes ügyek a *főudvarnagyi hivatal bírói hatósága alá tartoznak*. A bírói gyakorlat által is fentartott ez az intézkedés azonban nem zárja ki a hazai rendes bíróságok illetőségének kikötését, mert a főudvarnagyi hivatal a királyi ház tagjai minden személyes ügyére kiterjedően, nem tekinthető külön — ügyek szerint elkülönített — ügybírósnak, hanem oly kiváltságos bíróságnak, mely bizonyos személyekre kiterjedő hatáskörrel bír, melytől a felek — amennyiben ennek előfeltételei egyébként fennfornak — esetleg el is térhetnek.

Mint hogy pedig a szóban forgó kereset azt állította, hogy ez ügyben a felek közt bármely budapesti királyi járásbírósg illetősége *kikötött*: a törvényszék ezuttal, nem vizsgálva az illetőségre vonatkozó kikötés egyébkénti érvényességének kérdését, a keresetet idézés kibocsátása nélkül, hivatalból visszautasíthatónak nem találta s ezért a már jelzett értelemben határozott.

Rendőr! Rendőr!

A piac botrányaiból.

(A drágaság ügye a tanács előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, június 16.

Ha azokat az eredményeket összegezzük, amelyeket az aradi drágaság ellen irányuló akciónk elért, — a következőkről számolhatunk be: 1. A városi tanács kiadta tanulmányozás és javaslattétel végett a husdrágaság ügyét a törvényhatósági állatorvosnak. 2. Ugyancsak a husdrágaság ügyével foglalkozott ma a tanácsülés is, de nem határozott semmit. 3. A piaci szabályrendelet ügyében a torony alatt egy lépést sem tettek. Egyszóval, amit tett a tanács, az nem ér semmit, amit pedig nem tett, az használhatna ugyan, de ugylátszik, ezzel a város urai nem törődnek.

Ezek a jó urak a polgárság jogos követeléseit egyszerűen nem veszik észre, mert kényelmességéből nem akarják észrevenni. Amit mégis tesznek, azt angyali lassúsággal és kenetteljes szemforgatással teszik, azt vélvén, hogy a közönség szemébe port hintenek azzal, ha a drágaság ügyében olyan határozatokat hoznak, a melyek szerint majd egyszer, valamikor, ha lehet — esetleg még intézkedni is fognak.

Mi kötelességünkhöz hiven figyelemmel kísérjük ezt a kényelmes taktikázó játékot és figyelmeztetjük Arad polgárságát is: érdeklődjék, hogy a város vezetősége az adózók érdekeit miként kezeli. A továbbiakat majd meglátjuk.

A husdrágaság és a tanács.

A ma délelőtti tartott tanácsülésen is szóba került a drágaság ügye. A tanács tagjai sikeresen megállapították, hogy a hus tényleg drá-

ga és hogy kellene valamit tenni. Mikor azonban idáig eljutottak, megérkezett az elmaradhatatlan bizottság kiküldése iránti indítvány is, amely arra jó, hogy el lehessen buzni vele a dolgot. Tényleg el is határozták, hogy kiküldenek egy bizottságot. A bizottságnak az lesz a feladata, hogy kimegy a várba és megtudja, hogy ott mennyiért szerzik be a vágómarhát. Azután bejön a várból, azután jelentést tesz a tanácsnak. A tanács majd akkor megint előveszi a dolgot és minden valószínűség szerint egy pót és két albizottságot fog kiküldeni az ügy tanulmányozására. És így tovább. Boldog polgárság, amelynek ilyen gondviselői vannak!

A husdrágaság ügyében ma különben egyik olvasónktól levelet kaptunk, amelyben felhívja figyelmünket egyes mészárosok visszaéléseire. Ezek a mészárosok nemcsak a nyomtatékkal üzött tiltott cselekvényeket követik el, de a hus mérlegelését *nem végzik rendesen*. A mérlegeket olyan helyen tartják, ahol a szögekről lógó husdarabok egészen elfödik, úgy, hogy a vevő nem ellenőrizheti a rendes mérlegelést. Csak mikor hóba-hóba odahaza megméri a húst, akkor látszik, hogy itt visszaélés történt.

Erősen szokásban van az is, — írja a levél küldője, — hogy a mészáros erősen a mérlegbe csapja a húst; a mérleg persze lebillen, mire a derék iparos a húst, mint „jól megmértet”, átadja a vevőnek.

Maguknak a mészárosoknak érdekében fekvő dolog, hogy saját szakcsoportjuk jóhírének megóvása céljából ne tűrjék az ilyen abuzusokat, melyek egyenesen a tisztességbe vágnak. Jól tudjuk, hogy a szakcsoport tagjainak javarésze maga is elítéli az ilyen eljárást, a melynek minden áron útját kell vágni.

Kiméld az atyafiságot!

Ami a piaci állapotokat illeti, azoknak javítására eddigelé semmiféle intézkedés nem történt. Hogy miért ez a nagy hallgatás: nem tudható. Annyi azonban tény, hogy a piacon igen furcsa állapotok uralkodnak, melyeknek magyarázatát nagyrészt az alábbiak adják meg:

Az aradi rendőrség legénysége és altisztjei nagyrészt házas emberekből áll s ahány rendőrnök felesége van, valamennyi a piaci árusítással foglalkozik. Magyarán: a *rendőr-feleségek mind kofák*. Érthető tehát, hogy a kofa szabadon garázdálkodhatik, szabadon inzultálhatja a vásárlót, — hiszen a posztón álló rendőr csak nem bántja a maga feleségét, sem a kollegája feleségét. A rendőratyafiság révén igen sok esetben megtörténik, hogy a rendőrök még az inzultált urilasszonyokat fenyegetik meg.

Van a kofák között egy nagytekinthető hölgy is, akinek a férje a rendőrlégénység vagy talán a hivatalszolgák sorában nagy tekintélynek örvend. *Ez a főkofa*: szent és sértetetlen. Jaj annak, aki meg meri bántani, akár a kofák, akár a rendőrök közül. O egész nyugodtan kaphatja ki a vásárló kezéből a már megvett baromfit.

Az atyafiságnak ilyen módon való értékesítése — úgy látszik — Aradon egészen *fajr* dolog. Lám, lám, a Herbertinák már a piacon is érvényesülnek! A rendőrség vezetői pedig nem vesznek észre semmit s a piaci szabályrendelet még mindig az előadó asztalán hever. A piaci árak emelkedő irányzatot mutatnak s az exportőrök vigan dolgoznak rajta, hogy az aradi közönség elől elvonják a fogyasztásra szánt árut.

A közönség türelme azonban nem tart örökké. Még egyszer kíváncsiskodunk: *mi lesz a piaci szabályrendelettel?* És mi lesz a rendőratyafisággal?

A bécsi kéz.



Ez a kép: kortes-észkező. Ha újra sorja kerül az általános képviselő választásoknak, a *Barabás Béla* ellenjelöltjei ezzel fognak ellene agitálni. Es ez a kép a falvak népének, a ködmönös és gatyás parasztoknak mindent el fog mondani.

— Látjátok! Esztendőkönn át hirdette, hogy a mi egész bajunk, romlásunk: a *bécsi kéz*. Az szedi le a magyar nép árástát, az viszi fiainkat német szóra katonáékhöz, az nem engedi, hogy a Kossuth-szobrot Pesten felállítsuk, az nyomorít minket idegen országok előtt inci-finci tartománynyá, a bécsi kéz. Így mondta ezt. S mi történt a delegációs trónbeszéd után? ... A Barabás Béla jobbjára megszorította a — *bécsi kézet*!

Ez a hátránya annak, a mikor az uralkodó egy volt ellenzeki pártvezért a cercle alatt megszólítással tüntet ki.

Szerelem, puska és váltó.

(A legdrágább pásztoróra.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, június 16.

Hallottunk már egyet mást drága pásztoróráról, mint például az Antóniusé volt Kleopatra karjaiban. A legdrágább pásztoróra azonban nem Egyiptomban folyt le, hanem Mária-Radnán, amint az az alábbiakból könnyedén megállapítható. Nyilvánvaló ugyanis, hogy a legdrágább pásztoróra az, amelyet meg sem tartottak s amelyért mégis fizetni kell.

B. J. dr. radnai ügyvédjelölt ugyanis albérlői minőségben élvezte Sz. P. ottani iparos vendégszeretetét, melyért havonta husz koronát fizetett. A fiatal ember a legszebb egyetértésben élt házigazdájával egészen a legutóbbi napokig, amikor is egy megdöbbentő esemény folytán hirtelen megszakadt a barátság. Sz. V. ugyanis egyik este, mikor az ügyvédjelölt már lefeküdt, vérben forgó szemekkel rontott be a szobába. A kezében vadászfegyvert, a szemében tengervészes éjt hozott és tekintélyes nagyságu dühvel ordította:

— Hogy merte az ur a feleségemet elcsábitani?! H?!

— É... é... én? — hebegte az ügyvédjelölt. Köztünk viszonyról nem, legfeljebb iszonyról lehet szó!

De hiába volt minden szabadkozás. A férj megmaradt állítása és a fiatalember ügya mellett, sőt kijelentette, hogy fegyverhasználati jogával fog élni, ha az ügyvédjelölt rögtön alá nem írja bánat- és keservdíj fejében azt a 900 koronás váltót, melyet ő már magával is hozott. Mit volt mit tenni: B. J. tollat ragadott és el-

készítette a folyóiratot, melyivel a becsületében mélyen sértett férj rögtön el is távozott.

Az ügyvédjelölt azonban nem hagyta annyiban a dolgot. Másnap beutazott Aradra s a kir. ügyészségnél zsarolás miatt feljelentette lakásadóját. Az ügyészség meg is bírta a vizsgálat vezetésével Popovits Péter radnai aljárásbíró, aki tegnap két csendőr kíséretében megjelent Sz. V. házában, hogy az iparost és életpárját kihallgassa.

A kihallgatás szenzációs eredményre vezetett. Kiszült, hogy a derék házaspárnak nem ez az első ilyen esete, amennyiben már másokat is megtiltattak egy-egy váltó erejéig, hasonlóképpen szerelmi alapon. Az illetőket azonban a férj rendszeren — *igazi pástörőre alkalmával esipte nyakon* s ez az oka, hogy eddig mindig egyik elhallgatta az esetét.

Az ügyvédjelölt 900 koronás váltóját megtalálták egy madárkalltkában. Popovits albiró magához vette a kedves papírost, mely a vizsgálat befejezte után bűnjelként fog szerepelni, azután pedig visszaadódik B. J. dr.-nak.

Tehát a pástörőre mégsem volt olyan nagyon drága.

Goluchovski bukása.

A kormány a külügyminiszterért

Leszerelt akció.

Goluchovski ebédje.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 16.

A politikában mindent háttérbe szorított ma a Goluchovski-ügy. Most már bizonyosra vehető, hogy a delegációban a Goluchovski Agenor gróf ellen tervezett ostromot szerencsésen leszerelik. Az udvar mindent elkövetett, hogy mentse a külügyminisztert és megértette a kormányt, hogy a külügyminiszterrel szolidaritásnak kell lennie és a neki szóló bizalmatlansági szavazat konzekvenciáit le kell vonnia az egész kabinetnek. Szép csendesen majdnem valamennyi miniszter járt is audiencián a királynál s elhatározóba ment, hogy a „tigriseknek” kiszedik a fogait. A terv az, hogy a delegáció első ülésén meginterpellálják a külügyminisztert, aki természetesen ki fogja jelenteni, hogy a magyar ügyekbe egyáltalán nem avatkozott s minden, ami történt, őt lepte meg a legjobban. A külügyminisztériumban a külügyi bizottság ülése napján nagy ebéd is lesz és azokból, akiknek a szép szó nem volt elég, itt kiszedik az utolsó csöpp mérget is.

Ez azonban nem menti meg Goluchovskit a bukástól, csak elhalasztja a krízist és leszereli a botrányt. Goluchovski megkapja a felmentést, az ősszel pedig szép csendesen nyugalomba vonul.

Mentik Goluchovskit.

A Goluchovski-ellenes akció leszereléséről a bécsi *Zeit* esti lapja irt először. Tegnap este a *Pester Lloyd* is azzal fenyegette meg a delegáció radikálisait — a néppártiakat és néhány függetlenségi bi-

zottsági tagot — hogy a kormány is lemond, ha a külügyi költségvetést leszavazzák. A hétfői nagy miniszterbuktatás tehát elmarad. Ellenben egészen hitelesen megállapíthatjuk a hétfői ülés programját:

Hétfőn az egyik delegátus, nyilván Zichy Jenő gróf szóvá teszi a külügyminiszternek a magyar válság folyamán és különösen szeptember 23-án tanusított viselkedését. Goluchovski erre feláll majd és tiltakozik azok ellen a vádak ellen, mintha ő valaha is törvényes hatáskörét túllépve, a magyar belügyekbe ártotta volna magát és a legkomolyabb meggyőződés hangján tesz majd fogadalmat arról, hogy milyen jó barátja ő a magyar nemzetnek. A delegátusok ezután fentartják ugyan a Goluchovski személye iránt táplált aggályait, de a külügyi költségvetést *megszavazzák*.

Ezután két hónapi csend következik, szeptemberben pedig Goluchovski „ohne Sang und Klang” költözik ki a ballplatz palotából, hogy helyet adjon utódjának, aki minden valószínűség szerint Szögyény-Marich László berlini nagykövet lesz.

Félhivatalos védelem.

Félhivatalos forrásból jelentik:

Bécsből, az ott időző magyar delegátusok köréből érkezik a híre annak, hogy Goluchovski gróf a magyar delegáció előtt Magyarországot *érdeklő fontos kijelentéseket akar tenni*. Egy, a koalíció politikájához közel álló bécsi lap már tegnap hírt adott erről abban a formában, hogy Goluchovski gróf a magyar válságra való beavatkozásának vádjára, a mint az felmerül, azonnal fog felelni. Mivel pedig rögtön az első ülésen lesz magyar delegátus, a ki ebben az ügyben meginterpellálja a közös külügyminisztert, ez a kérdés már a jövő héten napirendre kerül.

Goluchovski gróf az interpellációra adandó válaszában — a mint ezt a kormányhoz közeli álló helyről jelentik — a leghatározottabban *ki fogja jelenteni, hogy nem avatkozott bele a magyar ügyekbe*. Hozzá fogja tenni Goluchovski azt is, hogy a szeptember 23-iki emlékezetes kihallgatás, a mely a koalíció vezéreinek rideg elutasításával végződött, őt magát is meglepte és ki fogja jelenteni Goluchovski gróf, hogy a koalíció kormányra jutását, mint a válság egyetlen megoldását *regóta óhajtotta*, mert Magyarország iránt lejtéltséggel van elteleve.

Ha ez a nyilatkozat, mint az a forrás jól értesült voltánál fogva biztosra vehető, valóban el fog hangozni, a magyar delegátusok körében uralkodó nézetek szerint teljesen új irányt adhat a külügyminiszter-kérdés megítélésének.

A koalícióhoz tartozó delegátusok között ugy fogják föl ezt a kérdést, hogy a még Goluchovski nem cáfolja meg nyíltan, határozottan a magyar nemzetet megillető tisztelettel az őt terhelő fentebb érintett vádak, nem is érdekelheti a magyar delegációt az ő külpolitikája, mert aki ilyen ármányos ellensége az ügyünknek, azt arról a nevezetes helyről el kell üzni.

De, — tessék hozzá, — ha megdől a súlyos vád, mérhetetlen felelősséget vesz magára az a delegátus, a ki mégis felforgató taktikával akarna az egyéni érzésének ebben az irányban érvényt szerezni. Ilyen megnyugtató felvilágosítás után *új helyzet* előtt állna a delegáció. Elvesztené a jogát ahhoz, hogy a magyar politika szempontja miatt pálcát törjön most ama külügyminiszter felett, a kinek külpolitikája ellen nincs okuk doronggal menni; mert Goluchovski gróf a Balkánon új államok veszélyes szövetkezések alakulása ellen küzd, ezzel pedig nem vét a magyar érdek ellen, a

melyet az ilyen új balkáni alakulások válságos új helyzetekbe sodorhatnának. Ha tehát az intrika vádja megdől, a Goluchovski ellen bejelentett harcot leszerelik s a külügyminiszter ezen igazolás árán megmarad állásában.

Goluchovski mégis bukik.

Bécsből táviratozzák: Az osztrák delegáció külügyi albizottságának tárgyalása elég mozgalmasnak indult meg és igen érdekesnek ígérkezik. Bizonyos, hogy Goluchovski külügyminiszter állása teljesen meg-ingott, mert abból a körülményből, hogy a delegáció az expozét kedvetlenül fogadta, Goluchovski minél előbb le akarja vonni a konzekvenciákat. Így akarja elejét venni annak, hogy a delegáció leszavazza.

Párisból táviratozzák: Több párisi lapnak azt jelentik Bécsből, hogy Goluchovski gróf külügyminiszter a delegáció ülészakának végeztével elhagyja állását, mert *Wekerle* miniszterelnök a magyar delegáció többségét csakis azzal a feltétellel volt képes rábeszélteni arra, hogy a költségvetést elfogadja. A *Figaro* és az *Eclair* jelentései szerint Goluchovski a delegáció ülészaka után — mint minden évben — Wittel-be megy szabadságra és *augusztusban átnyújtja lemondását a királynak*.

Tárgyalás Wekerlével.

Bécsből táviratozzák: *Wekerle* Sándor miniszterelnök ma délben egy órakor hosszasan értekezett Goluchovski gróf külügyminiszterrel.

A tárgyalás állítólag a két miniszter tárcája körébe eső ügyekre vonatkozott, de mindenki tudja, hogy a külügyminiszter elleni akcióról volt szó.

A külügyminiszter ebédje.

Bécsből jelentik: Goluchovski gróf külügyminiszter e hó 19-én a delegátusok tiszteletére ebédet ad. A függetlenségi delegátusok még Budapesten elhatározták, hogy ezen az ebéden nem vesznek részt. Barabás Béla, a delegáció elnöke kijelentette, hogy az udvariasság szempontjából részt kell venni az ebéden, de *Okolicsányi* László és *Entner* Zsigmond kifejtették, hogy akik Goluchovskit támadják és vele szemben bizalmatlansággal viseltetnek, azoknak nem kell az ebéden megjeleniök.

Függetlenségi és néppárti körökben nagy készülődés folyik Goluchovski gróf külügyminiszter ellen. — A függetlenségi egy része nem adott föl semmit intranzigens álláspontjából, különösen nem azok a delegátusok, akik nem fognak megjelenni Goluchovski keddi ebédjén. Ebben a kérdésben az itt tartózkodó függetlenségi delegátusok a magyarházban ma délben *bizalmas megbeszélést* tartottak, amelyen *Apponyi* Albert gróf miniszter is megjelent mint a függetlenségi párt tagja. A megbeszélés eredménye az volt, hogy ebben a kérdésben határozathozatalnak helye nincsen és mindenkinek szabad elhatározására van bízva, hogy elmegy-e Goluchovski ebédjére vagy sem?

SPORT.

+ Football-match. Hetek óta egyébről nem folyik a beszéd a sportkörökben, mint az A. K. holnapi football-mérkőzéséről. A Budapesti Posta- és Távirat Tisztviselők Sportegyesületének football-csapatával a mérkőzés délután 5 órakor veszi kezdetét a sporttelepen. A

csapatok összeállítása a következő: *Postás*: Bádonyi, Csüder, Glasinger, Péczely, Koltay, Virág, Balla, Koltai, Kertay, Flitt, Holub. *A. A. K.*: Duffner, Dörgö, Pete, Boross, Gaál, Metzanov, Kákos, Valerján, Till, Szathmáry II., Szathmáry I.

Elítelt aradi ékszerész.

(Az elveszett karperec.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 16.

Érdekes ügyben ítélkezett ma az aradi kir. járásbíró. Az egyik vádlot *Deutsch Izidor* aradi ékszerész és órás volt, aki mint orgazda állott a bíróság előtt. *Deutsch*nak már több hasonló ügye volt, de mindannyiszor felmentették. Ma azonban a bíróság az orgazdaság vádját bebizonyítottan látván, *Deutsch* Izidort elítélte.

Az ügy előzményeiről és a mai tárgyalásról alábbi tudósításunk szól:

A múlt év június havában egyik városi népi ünnepélyen *Mayerhoffer* Lajosné, a gróf Nádasdy-féle uradalom intézőjének neje elvesztett egy 88 korona értékű aranykarperecet. *Mayerhofferné* kétségbeesetten kereste az elvesztett ékszert, de nem tudta megtalálni. Erre jelentést tett az ékszer elvesztéséről az aradi rendőrségnek és a lapok útján is felkérte a „becsületes megtalálót” hogy juttassa kezéhez a karperecet, amely kedves emléket képez. Felhívása azonban eredménytelen maradt.

A nyomozás során a rendőrség figyelmeztető levelet kapott, amelyben azt írta valaki, hogy az ékszert *Deutsch Izidor* Weltzer János utcai ékszerésznél látta. A rendőrség erről értesítette *Mayerhoffer* Lajosnét, aki bement *Deutsch Izidor* üzletébe és karperecét meg is találta nála.

Deutsch Izidor megidézettén, a rendőrség előtt azt vallotta, hogy ő az ékszert egy *Ragucza Etel* nevű cselédleánynál látta meg és különös módon jutott hozzá: *elhitetve a leánynyal, hogy a karperec nem arany, cserébe egy értéktelen fülbevalót adott neki a karperecért.*

Ragucza Etel, akit a rendőrség szintén előkerített, teljesen beismerő vallomást tett, azt állítván, hogy azért nem adta át az ékszert a rendőrségnek, mert azt hitte, hogy rézből való. Ebben a hitében megerősítette *Deutsch Izidor* ékszerész is.

A rendőrség áttette az ügyet a királyi járásbíróhoz s az ügyészéi megbízott idegen ingó elmulasztása, illetve orgazdaság miatt vádat emelt *Ragucza Etel* és *Deutsch Izidor* ellen. A vádlottak ma állottak *Páry Albert* dr. albiró előtt, ahol ugyanugy vallottak, mint a rendőrségnél. A bíróság a tanúk kihallgatása után a cselédleányt egy napi fogházra, *Deutsch Izidor* ékszerészt pedig orgazdaságért tizenöt korona pénzbüntetésre ítélte. Az elítéltek felebbezést jelentettek be.

HIREK.

Denunciánsok.

Arad, június 16.

Nagykárolyban ismét érettségi botrány történt, de ezúttal nemcsak tanulók viselik a következményeit, hanem egyik tanár is. Egyik tanár, aki pedagógus létére elkövette azt a megbocsájtathatlan hibát, hogy belátva az érettségi vizsgák intézményének butaságát, maga is segítségükre volt a tanulóknak a tételek megszerzésében. Az igazgató megtudta a dolgot, felfüggesztette a tanárt és a felfüg-

gesztést a főigazgató is helyben hagyta. A diákok erre valamennyien visszaléptek a szóbeli érettségiről: Nagyárolyban az idén nem lesznek „érett” emberek.

Ezek a diákok, ezek az éretlenek ezzel az egy tettükkel több érettségnek adták tanujelét, mint amennyit az érettségi rendszerének hívei — köztük a megosztosodott pedagógus, az igazgató is, — összevéve elárulnak. Megmutatták, hogy ők férfiak. Az igazgató ur pedig elérte, hogy az ő intézetében megtörtént a páratlan eset: a nyolcadik osztályt elvégzett fiuk közül senki sem maturált.

Maga az eset azonban nemcsak az érettségi vizsgálatok kérdésének szempontjából érdemel megvilágítást. Maga az a tény, hogy az igazgató egy tanár-társát denunciálta s ezzel existenciájától is valószínűleg megfosztotta: ez a szomorú jelenség, a mely élénk világosságot vet arra, milyen kezekbe van letéve Magyarország ifjúságának nevelése. Mert tény, hogy denunciánsok minden iskolában vannak. Személyi ellenszenv, irigység és ezer másféle indító ok vezeti őket, hogy szeliden figyelmeztessék az illetékes felsőbbbséget, ha valamelyik kollegájuk eltér a tanügyi Biedermayerek korlátolt felfogásától és szokásaitól. Ahány felvilágosodott, derék tanár akad, mind megszenvedi ezt a gyalázatos denunciáns-rendszert, amelyet a legmagasabb helyen is jóváhagyólag ápolnak. Előléptetések szenvednek hajótörést az ilyen intrikák folytán, pályázók érdemeit hagyják miatta figyelmen kívül. És a miniszteriumban még jó néven is veszik az árulkodást.

Minden jóérzésű ember belátja, hogy az a nagykarolyi igazgató nem nevelheti tovább az ifjúságot. A denunciálás a büntető szigor köntösében is aljas dolog s aki ilyesmit követ el, az nem méltó, hogy a jövő embereinek ő prédikáljon etikát. És az, hogy egy tanárt, aki belátva az érettséginek értéktelen voltát, meg akarta kímélni tanítványait a fölösleges izgalmaktól s az esetleges bukástól, hogy ezt a tanárt felfüggesztik: ez denunciálás fölfelé. És mind ezt az érettségi örület miatt!

— **A kiegyezés.** Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: Beavatott forrásból jelentik, hogy az Ausztriával való gazdasági viszonyunk rendezése legközelebb már a komoly tárgyalások stádiumába lép. Erre vall a kormány azon intézkedése, hogy *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter kezdeményezésére a kereskedelmi, pénzügyi, földmívelési és igazságügyi miniszteriumok képviselőiből *Szterényi* József államtitkár elnöke alatt *speciális szakkbizottság* alakítását rendelte el, amely az egész anyag előkészítésére lesz hivatva és amely a kormánynak a kiegyezésre vonatkozó kérdésekben szakközege lesz. E bizottság munkálatait már a legközelebbi napokban megkezdik.

— **A tábla elnök és a főügyész Aradon.** *Sáve*l Kálmán, a nagyváradi kir. tábla elnöke ma folytatta az aradi törvényszéknél a pénteken megkezdett szokásos évi vizsgálatot. *Sáve*l több

járásbíróági tárgyalást végig hallgatott és jelen volt a délutáni esküdtszéki tárgyaláson is. Az esküdtszéki tárgyaláson megjelent *Sztaniszlavszky* Adolf nagyváradi kir. főügyész is, aki ma érkezett Aradra az ügyészség megvizsgálása végett. A főügyész délelőtt a fogházat tekintette meg.

— **Magyarok a román királynál.** *Bukarest*-ből táviratozzák: *Károly* román király ma fogadta a magyar kormánynak a kiállítás megnyitására küldött képviselőjét, *Stettina* József miniszteri tanácsost, továbbá a magyar kiállítási bizottság küldöttségét *Chorin* Ferenc főrendiházi tag vezetése alatt. A király igen szívélyesen fogadta a magyarokat s élénken érdeklődött *Kossuth* Ferenc és *Szterényi* József közgazdasági reformtervei iránt, akiknek szakértelmét és ügybuzgóságát ő és egész Románia ismeri és tiszteli. A cerele alkalmával a király a küldöttség minden egyes tagjával néhány barátságos szót váltott.

— **A torontáli installáció.** *Nagybecskerek*-ből táviratozzák: Ma installálták *Botika* Béla torontálmegyei főispánt hivatalába. A megyei díszközgyűlésen a főispánt *Fáras Imre* dr. függetlenségi képviselő üdvözölte, aki beszédében élesen megrögtte a vármegye eddigi vezetőit s különösen *Dellmanics* Lajos volt főispánt a nemzeti ellenállás során tanúsított magatartásáért.

— **Az aradi mandátum.** Az aradi függetlenségi párt végrehajtó-bizottsága múlt heti határozata szerint a jelölő-gyűlést tudvalevőleg csak akkor fogják összehívni, ha *Barabás* Béla akár az országgyűlésnek, akár az aradi pártnak hivatalosan kejeleti az aradi mandátumról való lemondását. Minthogy *Barabás* még most sem nyilatkozott hivatalosan a lemondás dolgában, az aradi függetlenségi párt ügyeit intéző társelnök, *Avorffy* Imre dr. még nem hívhatta össze a végrehajtó-bizottság azon ülését, amely a képviselő-jelölés dolgában határozzon.

— **Apponyi a királynál.** A *Bud. Tud.*-nak jelentik Bécsből, hogy a lapoknak az a híre, hogy *Apponyi* Albert gróf kultuszminisztert a király ma kihallgatáson fogadja, nem felel meg a valóságnak. *Apponyi* délután *Eberhardra* utazott és csak a jövő héten jelenik meg kihallgatáson a király előtt.

— **Az aradi román templom keresztiszentelése.** Az aradi görög keleti román székesegyház, a mint ismeretes renoválták. A két torony tetőszerkezetét lebontották s új csúcsot építettek föléje. A renoválás munkálatai anynyira előrehaladtak, hogy holnap a székesegyház mindkét tornyára fölteszik az új keresztet. A két keresztet holnap, vasárnap délelőtt szenteli föl *Pap* I. János püspök s ugyancsak holnap délelőtt, nagy ünnepségek között helyekre illesztik az új keresztet.

— **Edvárd király Németországban.** *London*-ból táviratozzák: A *Standard* tudni véli, hogy *Edvárd* király *Vilmos* császárt az ősszel Németországban meglátogatja.

— **A budapesti polgármester-választás.** Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: *Vassiljevits* János tanácsos, aki szintén jelölve volt a polgármesteri állásra, ma bejelentette *Fülöpp* Kálmán főpolgármesternél a pályázattól való visszalépését.

— **A patikák.** *Budapest*-ről sürgönyzik: A székesfőváros tanácsa a *Kristóffy* József belügyminiszter részéről adott és vizsgálat alá vett patika-engedélyeket elutasító javaslattal terjeszti a közgyűlés elé.

— Nem szaporítják a konfiszkat. Több ízben említettük, hogy *Eberwein* József aradi bérkocsis és társai kérvényt adtak be a városhoz, amelyben az egyfogatu bérkocsik számának hatvanról *hatvannégyre* való felemelését

kérelmezték. A közgyűlés elutasította a kérelmeztet, mire ezek a kereskedelemügyi miniszterhez felebbezték. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter döntése ma érkezett le a városhoz. A miniszter a bérkocsisok kérelmét nem találta indokoltnak, miért is jóváhagyta a közgyűlés határozatát.

— Véres kardpárbaj. Budapestről táviratozák: Fuchs Jenő dr. ismert vívóbajnok és Marosi Félix magánhivatalnok ma véres kardpárbajt vívtak egymással a Rákosi-féle vívóteremben. A felek bandázs nélkül, nehéz lovassági kardokkal verekedtek. A párbaj Marosi életveszélyes sebesülésével végződött.

— Adomány a Kossuth-szoborra. Singer Gyuláné gyűjtőivén 27 korona érkezett be a Kossuth-szobor javára.

— Csőd. Az aradi kir. törvényszék csődbírósa ma elrendelte a csődöt Kohn Farkas medgyes-bodzási nagykereskedő ellen. A cég éveken át egyike volt a legtevékenyebb és legjobb aradmegyei kereskedő-cégeknek és így csődbírása kereskedői körökben nagy meglepetést keltett. Csődbiztosul Heller Mór törvényszéki bírót, tömeggondnokul Seathmáry Gyula aradi ügyvédet, a tömeggondnok helyettesül Bogdán Virgil dr. aradi ügyvédet rendelte ki a bíróság.

— Tömeges betörések Csanádpalotán. A szomszédos Csanádpalota községet egy betörő szövetkezet már esztendő óta rettegésben tartja. Ezen idő alatt több mint harminc betörést követtek el s oly ügyesen, hogy szinte lehetetlennek látszott nyomukra akadni. Vakmerőségükben odáig mentek, hogy magának a rendőrbiztosnak lakásába is betörték s azt kirabolták s majd behatoltak a csendőrségi lak-tanyába s azt fosztották ki. Végre most rajta-vesztettek. Súlyok mátyásnak a község háza épületében levő Mészárosüzletét éjjel feltörték s onnan elraboltak több száz korona értékű árut és készpénzt. Medgyesi csendőrszervező erre a legerélyesebben látott a nyomozáshoz, a minnek meg is lett a kellő eredménye. Kőmives Benedek, egy régóta gyanús viselkedésű, do-logkerülő s mégis nagy lábón élő embert tartóztattak le először. Hosszas vallatás után beismerte tettét s cinkostársának Gyulai István gulyásbojtot vallotta. Másról nem akart tudni. Azt is bevallotta, hogy egy év óta állandóan fosztogatók Csanádpalotát, sőt a szomszéd községekbe is átátrándultak s működésüknek több ezer korona haszon lett az eredménye. A csendőrség letartóztatta a két cinkost s átkísé-rik őket a szegedi ügyészség börtönébe. A nyomozás tovább folyik, mert alapos a gyanu, hogy egész szövetkezet intézte a számos be-törést.

— A verseny irodák ügye. Budapest-ről je-lentik: A verseny-fogadó irodák tárgyában tett interpelláció alapján, a főváros tanácsa elhatá-rozta, hogy az eredeti engedély-okirat leküldé-sét a miniszteriumnál megsűrgeti. Fölterjesztést intéz továbbá a kormányhoz, hogy ez az ügy törvényhozásilag rendeztessék és végül elhatá-rozta, hogy a Lovaregyesülettel is tárgyalásokba bocsátkozik.

— Váltás a makói pénzügyigazgatóságnál. A pénzügyminiszter Jorgovics Demeter szám-tanácsost, a makói számvédség főnökét, hason minőségben Zomborba helyezte át. Kiss Lajos számgyakornokot pedig számtisztté kinevezte és az alsóverekkel járási számvévi teendők el-látásával bízta meg. Jorgovics helyébe Sveretcsky Leó számtanácsos, a zombori számvédség fő-nöke jön Makóra.

— Elfogott szélhámos nagykereskedő. Meg-írtuk, hogy Fischer Lajos budapesti nagyke-reskedő, miután hitelezőit néhány százezer ko-rona erejéig megkárosította, megszökött Buda-pestről. Napokkal később egy brémai távirat alapján arról is beszámoltunk, hogy a szélhá-mos Brémában a Kaiser Wilhelm nevű Ame-rikába induló hajóra szállt. A budapesti foka-pitányság most táviratot kapott a new-yorki magyar-osztrák konzulátustól, amelyben érte-

síti, hogy Fischer Lajost New-Yorkban, partra-szállásakor letartóztatták. A rendőrség az igaz-ságügyminiszter útján legközelebb megindítja a kiadatási eljárást.

— Új jogtudor. Rácz Sándor, Reusz Mór aradi gyáros fia a Kolozsvári egyetemen ma kitűnő sikerrel tette le a doktori szigorlatot.

— Mikor a szerkesztő nyert Mikor a világ már jégge fagyott, mintahogy a tudósok ígérk, s az egyetlen maradék ember sirva járja a nyomoru-ság táncát, hogy a hideg meg ne vegye: a ma-gyar vidéki hírlapok még mindig a humort fogják képviselni a szomorú földtéken. A I gujabb bizonyi ték erre a következő: Egyik csongrád megyei város lapjának, a Cs. H. nak felelős szerkesztője, L. J. dr., aki a város polgármestere is volt, tegnap beje-lentette a lapban, hogy megvált az álsáttól. Ami-kor a szerkesztői tollat néhány hónap előtt megra-gadta, azzal a kérelemmel fordult a közönséghez, hogy tekintsek a lapját omnibusznak, amelyre minél többen szálljanak föl. Ugy látszik azonban, hogy a publikum nagyon döcögősnek találta az omnibust és csak mérsékelt számmal szállt föl rá. Erre L. J. dr. megvált a laptól és a következő szokatan hangu bucsuzó levelet hagyta hátra:

Kedves Utársaim! Midőn az Omnibusszal — a Cs. H. val — elindultam, kocsis szerepem volt a bakról irányítottam alkalmatosságunkat; de kiadóm — hogy kik voltak a gazdaim és ki az igazi, ma sem tudom — jóvá tettem. A rud mellé kellett álnom és huzam egyenlőtlen erő-vel két kis sajtó csikóval, szedőinasokkal, a ba-tárt; a teher nagyobb volt, mint amennyire val-lalkoztam, tehát kirugtam a sámból és amidőn ezt az eseményt az Igen tisztelt Utársainknak, szí-ves bocsánatunknak kikérése mellett, a valóságnak híven a fenti egyszerű kpleiben tudokra kiva-nom adni, az Igen tisztelt Utársainknak, kivált-képpen pedig azoknak a szeretetreméltó uraknak, kik szívesek voltak olykor olykor abrakkal el-látni, és mint üdvözlést nyújtott. Maradtam ki-váló tisztelettel 1906 jun. 6 án. Dr. L. J. ügy-véd, a Cs. H. volt szerkesztője.

— Zola szobra Párisban, Páris-ból írják: Zola Emil szobrának, Meunier Konstantin utolsó alkotásának érebe öntését a napokban fejezték be. A talapzatot hatalmas munkás-alakok dí-sztik, amelyeknek megformálásában Meunier minden művészi erejét érvényesítette. A szob-rot Páris egyik legelőkelőbb helyén, a Tuille-riák kertjében, a Pavillon de Marsan előtt fog-ják fölállítani. Vele szemben áll majd Waldeck-Rousseau szobra. A szoborbizottság küldöttsége, amelyben Piquart ezredes, Yoes Guyot volt miniszter és Jean Psichari, Renan Ernő veje vettek részt, Francis de Pressensé vezetésével Briand kultuszminiszternél tisztelegtek. Briand megígérte, hogy a hatóságok minden lehető-t el fognak követni, hogy a „Germinal” és a „Verité” írójának emléksobrát minél előbb le-leplezhessék.

— Egy kis fia szerencsétlensége. Súlyos sze-rencsétlenség érte özv. Uhareczky Ottónt, a tavaly tragikus körülmények között elhunyt ujszentannai tanító özvegyét. Amikor ma reg-gel öt órakor 11 éves Pista nevű fia a házi kutyát láncához akarta kötni, a nagy komondor ráugrott a fiura, a földre rántotta és arcán, combján, karján és kezén annyira össze-vissza harapta, hogy Popovits János dr.-nak, a gyor-san előhívott orvosnak, ollóval kellett levágni a szerencsétlenül járt kis fiuról lelógó busdara-bokat. A kutyát agyonlőtték és miuthogy hul-lájából megállapították, hogy veszett volt, a kis fiút az éjjeli vonattal a budapesti Pasteur féle intézetbe szállították.

— Lezuhant léghajósno. Borzalmas tragédia történt, mint Londonból jelentik, a jorkshírel Havorthban. Miss Lolly Love léghajósno tartott előadást egy kórház javára, s befejezésül hulló-ernyővel akart leszállni. Minden készen volt a mutatványhoz és a nézők feszült kíváncsiság-gal várták a mutatványt. Az ernyő azonban nem nyílt ki és miss Love borzalmas sebesség-gel zuhant alá és agyonzúzta magát, szörnyet-

halt. A tragikus véget ért léghajósno mindössze huszonegy éves és ernyőjével huszonegyedszer akart most leereszkedni.

— Jótékonyaság. A néhai Pichler Hermann ur ravatára szánt koszoru megváltására Berger Albert 10 koronát, Krausz L. pot 5 koronát ado-mányozott az Aradi Kereskedő Köre Erzsébet se-gítő alapja javára. Az adományt ez uton is köszöni Tedeschi Viktor elnök. Glück Dzsó alaptöke-gendnok.

— Fedák Sari urkocsis. A debreceniek Ur-kocsis Egyetemenek június hó 23 án és 24-én tartan-dó versenye bizonyos, hogy érdeklődés tekintetében nagyszerűen fog sikerülni. Mert a verseny egyik ponja fölötté voazó: Fedák Sari ezuttal még ed-dig nem ismért szerepében debutál. Mint urkocsis mutatkozik be Sennye István báró fogatát fogja hajtani. Kíváncsian várjuk a premier kritikáját. Vajjon a d csó Szasza, a jukker primadonna, hogyan domborit a gyepen? . . .

— Köszönetnyilvánítás. Neubauer Manó néh. Szende Tivadar ravatára szánt koszoru megváltása fejében 20 koronát adományozott az aradi izr. kör-ház javára. E kegyeletes adományért köszönetet mond: az elnökség.

— Ujj! Ujj! Szanzáció! A világ és a jelenkor legjobb „ezüst tisztító szere” csakis egyedül Wein-berger Ferenc jóhírű és népszerű ekszerészünkéül kapható. Az ezüstöt nem koplatja, minden nedves-ség nélküli, kezelése mesésen egyszerű. Lehet az ezüst tárgya bármilyen fekete, elegendő egyszerűen rálehelni, s a szerrel átöröszölni, hogy pár pillanat alatt egészen ujja varázsoltsáék. Az eredmény bá-mulatos. Egy doboz ára 1 korona. — Tessék meg-probálni! 1581

— Rigós fürdő hirdetésére különösen fe-hívjuk o'vasaink becses figyelmét. Ezen szomszéd Temes-megyében levő fürdő, mely csuzos, kőszvényes, ál-tatános gyöngesség, benulás, sapadság, vérszegén-y-ség, váltóláz stb betegségeknél sikeresen lett hasz-nálva igen sokak által, úgy hogy az elmúlt évben is több mint 5000 vendég fordult meg ott. E kies fürdőhely, amely vasuti alomás és orvossal, gyógy-szertárral bir, igen kellemes üdülőhely, ahol kiűnő konyha és jó italok igen mérsékelt áron állanak a fürdővendégek rendelkezésére.

— Csak jó áru kapható Hegedüs Gyula kefe, pipere, illatszere és fodrászai cikkek kereskedésében Arad, Andrassy-tér 15. Valódi francia és angol il-latszerek, hől-yporok, körömapsiolá szerak, manicure garnitúrák, francia különlegességek és mindennemű gummiáruk nagy választékban. 212

— A Balaton fürdőzés kezdetével megé-lén kült Siófok, mely szállit és egyéb helyiségeit pün-köskor nyitotta meg, már teljesen készen várja és fogadja vendégeit. Utolsó munkássága e helynek ez évben főleg oda irányult, hogy a Balatonvidék oso-daszép június és szeptember havát is élvezze az emberiség és a szándékában áld-zattól-vi sza nem riadva, az önköltség mérsékelte lakás és ételme-zést árait Napi 2 koronáért kap felelőtt személy szobát és teljes ellátással 9 koronától 14 koronáig terjed az ár egy személy és 18 koronától 28 ko-ronáig két személy után naponként. E kedvező árza-bas és az a körülmény, hogy ez évben már szén-savas kádfürdők, ásványvíz és diétetikus tej-gyógy-mód is csatlakozik az eddigi gyógytényezőkhöz, a legjobb reményre jogosít fe e hely felkeresésére nézve, mely közeli fekvése és a fővárossal való ki-tűnő, olcsó összeköttetése révén úgy az Adria, mint az északi tenger fürdőivel nem csak versenyre kelhet, hanem azok túlszárnyalására van hivatva. 1219

— A vizsgálatok régen tisztán megállapították, hogy milliónyi bacillusok élnek az emberek szájában, amelyek kedvező feltételek mellett iszonyúan elsza-porodnak és az ember közérzűtét megrothatják, sőt az egészségre is károsan hatnak. Csak is álla-ndó gondos tisztán tartása a szájnak, a fogaknak egy erős fogkefével való ápolása akadályozza meg ezen bacillusok elszaporodását és kártékony hatását. Az általánosan ismert Kalodont fogtisztítót kellemes üdítő ízével és antiszeptikus hatásával ajánljuk szí-ves figyelembe, amely nélkülözhetetlen fogtisztító és ápoló szernek bizonyult.

— Szolid és divatos selyem és bársony szö-vetek gyermekeknek, vagy blousoknak, úgy ünnepi ajándékok szükségleténél figyelembe ajánljuk lapunk 15. oldalán Schweitzer & Co Luzern (Schweiz) vi-lághírű selyem szövet export cég hirdetését.

— Bolhák, svábok, poloskák legbiztosabb pusztító szere Vojtek és Weisznel Aradon. 112

Magyar házasságszédelgő Amerikában.

(A megcsalt amerikai missz.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 16.

Newyorki táviratok hírt hozták, hogy az Amerikába szökött volt szegedi bankár: *Pongrácz Mihályt* öt esztendőre fegyházra ítélte a newyorki törvényszék házasságszédelgés miatt.

Pongrácz Mihályt jól ismerik idehaza. A „bankár ur” a legraffináltabb szélhámosok közé tartozik. Szegeden bank- és váltóüzlete volt, amellyel azonban parcellázásokkal is foglalkozott. A múlt esztendő őszén azután megszökött Szegedről, miután több százezer koronát összeharácsolt. Nagyobb összeg erejéig becsapta *Vér Jánosné* szegedi paprikamalom-tulajdonost. Azt mondta neki, hogy Törökországból hozat olcsó paprikát és erre kell a pénz. Kivüle még vagy százötven hódmezővásárhelyi, szentesi, csongrádi és más csongrádmegyei földesgazdákat csapott be. Ezekről olcsó kukoricára vett föl nagyobb összegeket előleg gyanánt. A bezsebelt pénzekkel a után megugrott, a feleségét pedig itthagya.

Sokáig folyt a nyomozás a megugrott bankár után, de hasztalan volt a rendőrség minden kutatása. Pongráczról nem kaptak semmi hírt egész mostanáig. Ez az első hír is örömdetes, mert arról szól, hogy a szélhámos bankárt fegyházra ítélték.

Pongrácz Mihály sorsáról ezeket írja a *M. Kezport*-ban megjelenő „Magyarok Csillaga” című amerikai hetilap, amelyet hajdanában a kibujdosott *Sima Ferenc* szerkesztett:

Egy ügyesnek híresztelt magyar szélhámost ítél el június 2-án a newyorki büntető bíróság, mert kiderült róla, hogy itt is szélhámoskodott, még pedig a legveszedelmesebb nemét űzte a svindlerségnek: házasságszédelgő volt. A nyughatatlan vérű férfit *Pongrácz Mihálynak* hívják. Azt mondják, a magyar alföldi híres Szegedből származott, ahonnan azért kellett megszöknie, mert váltókat hamisított és a bankjának összes betétjeit elcsikasztotta, hátrahagyván maga után egy teljesen üres kasszát. Azt is mondják, hogy abban a nagy magyar városban igen előkelő szereplést vitt véghez és nagy kapacitás volt különösen a pénzpiac terén. Hogy mi igaz ebből, nem tudhatjuk, ám az bizonyos, hogy itt gonosztevőnek mutatta magát és így nyakát szegték.

Nem érdektelen megírni, hogy miképpen szélhámoskodott ez az ügyes kóklér. Egy pár hónapnak előtte megismerkedett egy *Mr. Chau-ser* nevű newyorki posztógyárossal és ültetvényessel. Pongrácz úgy mutatkozott be a gyárosnak, mint szegedi szivargyáros, akit az amerikai kereskedelmi viszonyok tanulmányozása végett küldött ki a papája az újvilágba. Persze Pongrácz nem mulasztotta el hangoztatni, hogy ő még nőtlén és hogy az apjával együtt szivargárjuk van.

Mindezt pedig azért tette, mert tudta, hogy a dúsgazdag amerikai gyárosnak szép fiatal leánya van, a 18 éves *Mary*, akinek a közelébe akart férkőzni Pongrácz. Ez sikerült is neki s a csinos külsejű szőke ember hamar megkedveltette magát a nagyműveltségű angol leánnyal, aki mindig németül társalgott vele. A szivargyáros-szélhámos házassági ajánlatot tett az amerikai missznek. Az apa nem adott hatá-

ratot, hanem maga tudta meg. Pongráczot kelemenlenül érintette ez a kijelentés, mert ő nem akarta elvenni a misszet, hanem a pénzére vágyott. Egy nappal később ismét bizalmasan beszélt a papával, akinek azt mondta, hogy a kisasszonynak drága butorokat akar vásárolni, de a pénztárcáját 30 000 koronával elvesztette, adjon neki 4000 dollárt. Pongrácz a legnagyobb flegmával ajánlott föl az összegről kötelezvényt. A gazdag amerikai átvette a kötelezvényt s oda adta a 4000 dollárt.

A magyar szélhámos, hogy jobban bizalmat keltsen, többször szerelemet vallott a szép missznek, akit állandóan menyasszonyának szolgált. A pénz fölvétele után azonban Pongrácz többé nem mutatkozott. Az amerikai gyáros a konzulátus útján táviratozott a szegedi hatóságnak, amelynél Pongrácz fölől tuzakozódott. Vissza-jött egy távirat, amely arról szólt, hogy Pongrácz veszedelmes szélhámos. Erre megindult a nyomozás Pongrácz után. Az amerikai detektívek hamarosan föltalálták Newyork egyik külvárosában. A ravasz ember leborotváltatta arcát, hogy föl ne ismerjék.

A tárgyalás nagy hallgató közönség mellett június 2-én tartották meg. Pongrácz a tárgyaláson többször ájultságot szimulált. Azonban mindez nem használt, mert öt évi fegyházra és tíz évi becsületvesztésre ítélték.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Esküdtszéki tárgyalás. *Sirján Petru* ágyalagos ennek az évnék április nyolcadikán egy összehozalkozásból kifolyólag fejszével agyonütötte anyósát *Heuro Nikolájnét* és megsebesített *Heuro Nikolájt* is. Az esküdthírség ma négy évi börtönrre ítélte.

§ Zendülés Ignest községben. *Ignest* község ordejében 1904. december 28-ikán megjelent *Dempfi János* borosjenői főerdész *Bedő Mihály* erdőőr kíséretében, hogy elszállítsa a *Kádár és társa* fakeskedő cégnek eladott fát. A község román lakossága azonban nem akarta megengedni a fa elszállítását és mikor a főerdész erőlyesen lépett fel ellentük, fejszét, fűrészét ragadták és életveszélyes fenyegetéseket hangoztatva, megakadályozták az elszállítását. Közben *Ursz Nikoláj* és egy pár társa odaugrottak az erdőörhöz és a fején súlyosan megsebesítették. A lázadásnak csak az időközben odaérkezett csendőrség vetett véget. A vizsgálat megállapította, hogy *Ursz Nikoláj* volt az, aki társait az ellentállásra ingerelte. Kivüle még negyvenöt emberre bizonyult rá, hogy tevékeny részt vettek a zendülésben. Ma állt *Ursz Nikoláj* és negyvenöt társa az aradi törvényszék előtt. A tárgyalást a vádlottak és a tanúk nagy száma miatt ma nem fejezhették be és hétfőn fogják folytatni.

§ A kudzsiri rablók. *Dévaról* jelentik: Az esküdtszék egy híres rablóbanda bűnhalmazát tárgyalja, kik a kudzsiri havasok vidékét három évig rettegésben tartották. A vádlottak: *Narvária Gergely, Keszteján János, Todorcsik Tódor* havasi juhászok, kik 1904. december 22-én fejszével megölték *Curata J. nőt* és három nap alatt házából mindent elzordtak, azután felgyújtották azt. 1905. július 22-én *Togoreszk Mária* lakásába mentek s mivel az ne-

kedve nem akart, keskeny ajtóon keresztül kikerült és hazát kirabolták. Ezenkívül vádolva vannak 12 rendbeli rablással, illetve betöréssel. A tárgyalás előreláthatólag két napig fog tartani.

IDEGENEK ARADON.

— Június 16. —

Fehér Kereszt szálloda Heim'er Mór utazó Bécs — Libsmann Mitsa utazó Budapest. — Dr. Leusch Mihály ügyvéd Hódos. — Harák Sándor jegyző Beel. — Sponberger Antal irodavezető — Adler Mano utazó Budapest. — Darvas József igazgató Budapest — Gr. Bethlen Bálint Gyulafehérvár. — Oblat Sándor utazó Budapest. — Deutsch Róbert kereskedő Facset. — Tömöri J. honvédszázados és neje Budapest — Stern Ferdinánd utazó Bécs. — Vogt József utazó Budapest — Hanyi Pál felügyelő Budapest. — Markovics Mór utazó Budapest — Noe Leo utazó Bécs. — Gruber Gyula gr. orvos Kalocsa. — Keller József hivatalnok.

Központi szálloda. Császár Béla m. kir. vámtiszt Budapest. — Back J. zsef hivatalnok Budapest. — Jékely Ernő ezredes Szeged. — Rosenthal Samu dr. orvos Gurahonc. — Corte Gyula dr. ügyvéd Csakova. — Bura Miksa utazó Bécs. — Novak István járásbíró Pécska. — Goldmann Adolf zenész Budapest. — Reicher Julia zenész Budapest. — Zikeltz Mihály tiszviselő N-Kálló. — Fényes Samu dr. ügyvéd Kassa. — Lonovits Gyula birtokos Mako. — Kramerius Jenő kapitány Temesvár. — Feihy Nándor főerdész Körösbánya. — Seidner Miklós birtokos Soborsin. — Jankó Béla ezredorvos Fehértemplom. — Mikolay Imre tiszviselő Miskolc. — Paczold ezredorvos Budapest.

Vass szálloda. Biedermann Ferenc Budapest. — Schwarcz Armin Budapest. — Hergeshammer Lajos Brád. — Lukács Mihályné és leánya Brád. — Baumgarten Géza Brád. — Pratscher József Brád. — Albert Ulrich Bécs. — Balog Sándor Temesvár.

Nádor szálloda. Rig er Józsefné Elek — Bom Zachariás. — Kimooszi György Brád — Somai Ernő Pestuca. — Schwarcz Jenő kereskedő Temesvár. — Weiz Jenő dr. jársai orvos Nagyhalmagy.

Nyári színház.

Vasárnap, 1906. évi június hó 17-én:

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél helyárrakkal:

SCHUBERT JENNY és FERRARI d'ALBAREDO mint vendég:

A parasztbecsület.

Opera. Irta és zenéjét szerzte: Mascagni.

SEMELEK:

Santuzza	Schubert J.	Alfio	Ladislai J.
Turridu	F. d'Albaredo	Lola, neje	Zsigmondi A.
Lucia, anyja	Benkoné P.	Kocsisok, nép.	

EZT MEGELŐZI:

A két öreg.

Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Pásztor Árpád.

SEMELEK:

Az apa	Várnai Jenő.	Rózi	Körösy Juci.
Az anya	Bacsiné.	Kálmán	Delli Lajos.

Közdete délután 3 és fél órakor.

Este 8 órakor, fölemelt helyárrakkal:

KÜRI KLÁRA mint vendég:

Az ingyenélők.

Eredeti népszínmű 3 felvonásban. Irta: Vidor Pál. Zenéjét szerzték: Szentirmai Eimér és Serli Lajos.

SEMELEK:

Boros János	Borb ly S.	Fürge Döméné Bacsiné.
Mari, neje	Benkoné P.	Fürge Jani
Lujza, leánya	Körösy Juci.	Kis Sári
Weiner Vilmos Delli Lajos.	Kovács	Faludi K.
Balogh István Beregi S.	Wurm	Kulcsar L.
Bódi Ferenc Keszler Ede.	Starck	Szathmari A.
Gangos Eszter Kápolnai J.	Varga	Ladislai J.

Közdete este 8 órakor.

Férfi öltöny szöveteket leszállított árban árusítunk.

35% megtakarítás!

1536

Szövet maradványok csak rövid ideig kaphatók!

Telefon szám 478.

Leichner és Fleischer

kizárólagos posztó gyári raktárában

ARAD, Szabadság-tér 17.

Vásároljon svájci selymet.

Kérjen mintát tavaszi és nyári újdonságainkból ruhákra és blouszokra:

Kabutai, Pompadour, Chiné, Rayé, Voile

Schantung, Szentgallei himzés, Mousseline 120 cm. széles, 1.20 kor. meterenkint fekete, fehér, egy vagy több színű.

Csakis eredetis szolid selyemszöveteket szállítunk magánosoknak, elvámoiva és bérmentve. 3771

Schweizer & Co. Luzern U. 51. (Schweiz)

Selyemkölme kivétel. — Kir. adv. szállítók.

CSARNOK.

Leila sorsa.

Irtá: Nyáry Albert báró.

Lehanyatlott a szécsényi öreg klastrom régi dicsősége is. Volt idő, mikor 240 lélek lakta a nagy épületet s 45 páter hallgatta naplemente után a refektóriumban a biblia szent ígért. A gvardiának a cellája pedig ott volt a nagyságos basa belső szobái mellett. Furcsa idők voltak azok! A műezsim jajgató, vontató dala összevegyült a mezitlábú barátok zsolozsmaival, de azért mégis mindenik készen eljutott a maga helyére Mohamed és a Megváltó Ur Jézus a maga külön rezidenciájában egyforma örömmel hallgatta a neki szóló éneket s gyönyörködtek benne, hogy az „igazbírók” milyen szép békén dicsőítik külön-külön az „igaz profétát”.

Csak hogy nemcsak lengő szakállu műezsim klátozott ki a kitárt ablakon a felkelő hajnalba s nemcsak a pápaszemes, elhízott páterek zengedeztek a kápolnában a litániák alatt. A vitéz Hamza bég szép fehércecselődje is egy földel alatt húzódtak meg a lesütött szemű ifjú noviciusokkal. A klastrom egyik termében gyóntak a szőrcsruhás fiatal szerzetesek, a másikon pedig csobogó habok közt lubickoltak a nevető hurik. S az idegen földbe ültetett piros rózsaszálakról mint harmat pergett le a „Csurgó” vizéből készített illatos fürdő cseppje.

Nagy az Isten kegyelme! Erőt ad a kísértés, az ördögi incselkedés ellen. Legyen áldott érte a neve.

Mikor javában olvasták a szürkülő esti homályban a jó papok a Jób győzelmét, fel-fellallatszott az ablakok sűrű rácsa, meg a futó rózsák égő piros virágai mögül egy-egy epedő török dal elhaló végakkordja. Az öreg gvardián keresztet vetett ilyenkor, a fiatalabb páterek mellüket verve csendesen mormogták: ne vigy minket Uram a kísértetbe, de szabadíts meg a gonosztól. A fiatal noviciusok lehunyták szemüket s elöntötte halvány arcukat a vér. Másnap megint üresen maradt a jó pillinyi bortól a poharuk s három rózsafüzért kellett lelmádkozniuk a délutáni pihenés helyett penitencia gyánán. Bizony nagy megpróbáltatást mért rajuk az ég kegyelme, de hát csak őrök üdvösségükre szolgált, hogy az Ur kinszenvedéseire igyekeztek gondolni akkor, midőn a sátán kíváncsú, piros arca, égő szemű leányok képében kísértgette őket. Mert amikor hadi jelentéseket fogadott a nagyságos basa, meg elszundított a jó Ali, a fekete háremőr, széthajlogatták a napkeleti lányok a rózsák indáit s pajkosan nevetgéltek ki az udvaron járó-kelő papokra. Az öreg gvardián kíváncsan leselkedett ki a függöny mögül s mindjárt feljegyezte, ha egyik-másikat azon kapta, hogy azokra a bűnös asszony személyekre emelte a szemét. Leghathatósabb gyógyszer volt az ilyen gyöngéhitűek erősítésére a három ágból fonott korbács.

Különösen gyakran szantotta fel meztelen hátát Gyürky Bálintnak a szijjas ostor. És mikor kibugygyant forró piros vére, összeszorította ajkait szegény s meg sem is szisszent a

sűrűn hulló csapások alatt. Talán attól félt, hogy megtalálja hallani valaki...

Egy reggelre aztán eltűnt a novicius. Nem bírta megvárni a szent fogadalmat, a melyik pedig erőt adott volna neki a kísértés ellen. Vagy ki tudja, megmenhetett volna-e már az is olyan szívet, amelyikbe a szerelem lopta be magát. Mert azért tagadta meg Gyürky Bálint a szent keresztet.

Ott hagyta a novicius mindenét a zárdában. Szőrcsruháját, nagy imádságos könyvét, olvasóját, még talán lelkiüdvét is. De elvitte helyettük a basa legszebb nyíló rózsáját. Reggelre kelve hiába keresték hattyutoll párnáin, sárga selyem ágán Leilát is. Megszökött a Hamza bég szeméfnye a hitetlen gyarral. Az öreg gvardián böjtöt rendelt, misét tartott az elveszett bárányokért, a nagyságos basa pedig kilenc szolga fejét ültette le, amiért nem vigyáztak a szép rableányra. Száz fegyveres meg tüvé tett minden bokrot, de hiába, nem akadnak többet a szőkványok nyomába.

Csak a nép kezdte sutogni, hogy Rózsa Bandi, a „Karancsi király”, ott kezdte tanulni a betyárságot a szécsényi zárdában. Nosza kiadta a hatalmas basa erre a hírre a szigorú rendeletet, hogy amennyi őrség csak van a kékkel, bujaki, hollóki, meg a szécsényi várakban, tartsa kötelességének élve, vagy halva azt az istentelen zsványt az ő magas személye elé hozni. De hát mind kevés volt a teménten török katonaság a karancsi rengetegnek kikutatására. Csak a pástoremberék ismerték ott a járást, azok meg mind odavezették az üldözőket, ahol meleg tollait találhatták csak meg az elhagyott fészeknek. Inkább kintpadra ment volna az a sok szegény palóc, minthogy egyik is elárulta volna a Rózsa Bandi rejtekhelyét. Mert ők csakugyan királyuknak tartották a hajdani noviciust. Vakon engedelmeskedtek neki de ő is bőven gondoskodott róluk. Amit bandájával el-elvett a töröktől, vagy a velük barátságos földesuraktól, azzal a kifosztott paraszt könyveit szántgatta fel. Emberei közül néha el is fogtak egyet, de hiába kintzták halálra bármelyiket is, nem akadt egy sem, amelyik árulója lett volna a karancsi királynak.

A hatalmas Hamza bég meg-megtépte szürkülő szakállát, mikor legjobb vitézei hullongottak lassanként a rablóvezér üldözésében. Hej! neki nagy leszámolni valója volna pedig vele! Nap-nap után azt kérte csak Alláhtól, hogy addig ne szólítsa a hetedik mennyországba, míg véres boszuját meg nem állotta. Hogy szeretné most hóhérvértől átkötve látni azt a nyakat, amelyet egykor annyi gyönyörrel font át karjaival. És hogy nézné végig az az ebhügyaur, amint halálraválk, amint eltorzui az a habteetű leány, mielőtt elvonnék az ő életét is. Aztán megmutatná, hogy Hamza bég kegyelmes. Hamza bég igazságos. Egy sirba temetnéne irgalomból őket.

De hát Leilára jobban vigyázott Rózsa Bandi, mint a tulajdon életére. Mikor távol kellett lennie tőle, akkor legjobb barátját, Balla Marcit hagyta őrizni mellette. Arra a saját életét is rábízta volna. Miért is ne lenne hű hozzá Marcit. Hisz neki volt a legjobb dolga a bandában. Neki termette a legjobb ibolyadohányt a cseleknél határ, ő ette meg az eső cseresznyéket a pillinyi Várhegyről. A ruháján is színezüstből volt a száz pityke felvarrva. Mindezekért nem volt más tennivalója, mint őrizni Leilát, a saját élete árán is. Nyugodtan bízhatta hát rá Bandi az ő legfőbb kincsét.

Pedig Balla Marci nem volt hű embere a „Karancsi királynak.”

(Folytatása következik.)

NAPIREND.

Június 17. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Per. vértanú. — Protestáns naptár: Rainer. — Görög-keleti naptár (június 4.): Metr. — A nap két 4 óra 3 perccor, nyugszik 7 óra 58 perccor.

Időjelzés. A központ meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, sok helyütt csapadék, zivatarok.

E fogad a magas építés körébe tartozó és mindennemű

irodai munkálatait, um tervek, tervezések, költségjegyzékek készítését, művezetés, elszámolás, felülvizsgálat végzését.

Június 17. A kereskedelmi alkalmazottak segélycsoportjának alakuló közgyűlése délelőtt 11 órakor (Szabadság tér 7.) — A Kossuth Lajos betegsegélyző- és temetkezési egyesület havi ülése délután 3 órakor (Hunyadi-utca 4. szám.)

Június 24. A csanádmezei gazdasági-egyesület nagygyűlése délelőtt 10 órakor Nagylakon (Városház.) — Az alföldi első gazdasági vasút részvénytársaság közgyűlése délelőtt 9 $\frac{1}{2}$ órakor (Aradi és csanádi egyesült vasutak.) — Az országos szállóoltványtelep részvénytársaság főszámolás alatt közgyűlése délelőtt 11 órakor (Aradi és csanádi egyesült vasutak.)

Június 28. Az aradi turista-egyesület kirándulása az Aldunára.

Június 29. Tenyésztéskilátás Erdőhegyen.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, júnus 16

Amerika $\frac{1}{2}$ magasabb. Kínálat és vételkedv korlátozott. Elkelt 15,000 metermáza buza változatlan áron. Az árak 50 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Buza októberre	8.—8.01
Rózs októberre	6.70—6.71
Zab októberre	6.92—6.93
Tengeri júliusra	6.44—6.45
Új tengeri 1907-re	5.65—5.66
Áprilisi buza 1907-re	8.25—8.26

Észak 6 órákor.

Buza októberre	8.06—8.07
Rózs októberre	6.75—6.76
Zab októberre	6.87—6.88
Tengeri júliusra	6.46—6.47
Új tengeri 1907-re	5.68—5.69
Áprilisi buza 1907-re	8.30—8.31

Irányzat csöndes.

Észak 6 órákor.

Osztrák hitelrészvény	685.75
Magyar hitelrészvény	806.—
Leszámlitolóbank részvény	509.—
Rima-Murányi vasmű részvény	573.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	674.—
Közüti vasút	581.50
Városi villamos vasút részvény	320.—
Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben	9.—
Erzsébet szanatórium sorsjegy árúbaan	9.50

NYILTÉR.*

A 3%-os

magyar jelzáloghitelbank

záloglevél-sorsjegyek

converzióját

a hivatalos prospektus alapján, folyó hé 22 lg

darabonként 57 korona ráfizetéssel,

teljesen költség- és jutalékmentesen

15c0 eszközömm.

WALLFISCH ÁRMIN,

bank- és váltóüzlete Arad.

Városi és megyei telefon-szám 129.

Intelligens urinő

teljes ellátást és külön szobát keres finom uri családnál. Bővebbet ifi. Klein könyvkereskedő cégnél.



Főraktár Aradon: Fejér Gyulánál. 912

NIGA JÁNOS

műépítész irodája

ARAD, JÓZSEF FŐHERCEG-UT 1. SZ.

(A városkázsal szemben.)

Építészeti és mérnöki ügyekben felvilágosítással szolgál.

Vázlatterveket

diamentesen küld.

A fürdőző és nyaraló

közönség szíves figyelmébe ajánlom

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtáramat,

melybe következő

ujdonságok érkeztek!

Gáspár: A föld körül, Délamerika, Nyugat-India és Afrika. Farkas Imre: Csipk-fátyol. Madzsar: Nevelőben, Ouida: Arladne, Corelli: A sátán keservei, Manda: Világ folyása, Mag-nay W: Zorka gróf, Szomaházy: A méltóságos asszony, Eötvös K.: Nagyokról és kicsinyekről, Hare a nemzeti hadseregért, Jekay nemzetség, Szilágyi és Káldy, Várady: Édes otthon, Szemere: A mi minden-nél erősebb, Kaffka: A gondolkodók, Cher-buliez: A pillangó, Pemberton: A szépség doktora, Falk Zs.: Mindennapi történetek, Griffiths: A 99-es számú szoba, Szabó B: Borus napok, Don Juan: Emlékirat, Pon-gyolák lovagjai, Lux Terka: Leányok, Tő-rő: A tévedés halottja.

Németben: Stillebauer: Aus freudlosem Hause, Stratz R.: Gib mir die Hand, Zapp: Rhe-nania seis Panier! Tarrère: Kulturmenschen, Adams: Bekenntnisse einer Frau, Domina Mea: Wanda, Erhard: Zwischen Havel u. Spree, Deleda Gracia: Elias Portolu, Gersdorff: Stolze Herzen, Durch Kampf zur Krone, Bret Harie: Auf der alten Fährte, Männertrübe, Von einer Toten: Tagebuch einer andern Verlorenen, — Peard: Mademoiselle, Ouida-Farmor, Benson: Dodo, Busse: Die Referendarin, Schnitzler: Der Ruf des Lebens, Sims George: Die Junge Frau Kandel, Auernheimer: Die Verliebten, Höcker: Don Juans Frau, Geyerstam: Buch vom Brüderchen, Wilde O.: Dorian Grays Bildnis, továbbá számos francia és angol ujdonság.

Kölcsön díj havi 1 kor. 20 fill., vagy köte-tonként fizetve 8 fillér.

Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill., vagy
füzetenként 14 fillér.

Legujabbak: Bitter: Két magyar dal, Zer-kovitz: Rózsaromán, Volt nekem egy kis ba-rátnőm, Hellmesberger: Die drei Engel, Moret: Moonlicht, Kondor: Tulipán csárdás, Belezna-y: Kéklő ég, Struss O: H. 's Brautfahrt, Marthon: Madár Matyi, Zerkovitz: Berger Zsiga, Kató, Szivem szép Katája, Ascher: Koldusgróf, Lehár: Die lustige Witwe, Verő: Lányka, Huszka: Gül-Baba, stb.

Confetti és lampionok

nagy választékban.

Elsőrendű minőségű, magyar gyártmányu

vizsgalapok

100-anként 1 koronáért!

Vizsgai jutalomkönyvek

nagy választéka.

Egész könyvtárak vétele, könyvtárak
berendezése és kiegészítése.

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű és papir-
kereskedése Aradon.

Telefon 885. sz.

Kakao és csokoládé kedvelők figyelmébe:

Hoff János-féle

Kandol-Kakao

a legesekeleyebb zsírtartalmu, azért igen könnyen
emészthető, soha sem okoz székrekedést, mind-
azáltal ritka finom íze mellett kiválóan olosó.



Valódi csakis
Hoff János
névelés az oroszán-védjeggyel.
Csomagok 1/4 kgr. 90 fillér.
1/2 kgr. 50
Mindennél kapható.



AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

hivatalos rovata.

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Délelőtt 9—1 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5
óráig. — Tagok ugy a vidékről, miut helybeliek, na-
ponta fölvetetnek.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben
részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak választékos
küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Kimutatás: 1906. június 17-én.

ÜRESEDÉSBEN LÉVO ÁLLÁSOK:

Vidéki rőfös- és divatáru üzletek részére segédek
kerestetnek.

Az üvegáru szakmában jártas segéd azonnali belé-
pésre kerestetik.

Utazásra is alkalmas, mérlegképes könyvelő keres-
tetik; a liszt szakmában jártas előnyben részesül.

Aradi cipőüzlet részére segédet.

Aradi játék rövid- és férfi divat üzlet részére két
segédet.

Vidéki fűszer és rőfös áru üzletek részére a szerb
nyelvben jártas segédek.

Több vidéki rőfös és vegyesüzlet részére a német
és román nyelvet értő segédek.

Vidéki fűszer és csemege üzlet részére fiatal ügyes
segédet.

Vidéki vaskereskedések részére több ügyes segé-
deket.

Vidéki bőrkereskedés részére segédet.

ÁLLAST KERESOK:

Utazói vagy raktárnoki állást keres óvadékot
nyújtható egyén.

Irodai teendőkhöz jártas kisasszony szerény felté-
telek mellett állást keres.

A fűszer és rőfös-áru szakban minden igényeknek
megfelelő segédek.

Mérlegképes könyvelő, magyar-német levelező fél
napi könyvelési órát keres betöltésre.

Vidékire a tót nyelvben jártas, rőfös és rövidáru
szakmabeli segéd.

Vidéki fűszer és vegyesáru üzlet részére románul
tudó segédet.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor,
titkár.

381

Keppich Zsigmond,
elnök.

3806

Legjobb fűtő ital

MATTONI FÉLE
GIESSHÜBLER
SAVANYUVIZ



Izó itat,
mennyire egészséges,
mennyire csodálatos,
és milyen egyszerűen
készíthető.

Kossuth Ferenc
és számos előkelő-
ség, valamint a leg-
hírnevesebb orvos-
tanárok kipróbál-
ták és legjobban
ajánlják
a székely havasi

INDASZESZ

(gyógyfű-sósórszeszt)

mint oly szert, mely a test felfris-
sítése, az izmok edzése és rugó-
konyságára a legjobbnak bizonyult.
Kitűnő szer továbbá csusz, kösz-
vény, fejfájás, tagszaggyatás és min-
den meghűlésből eredő bajok ellen.
Kapható mindenütt 2 és 1 koronás
üvegekben. Készíti Balázsoovich
Sándor Korona-gyógyszertára Szep-
siszentgyörgy. 8719

1868 óta forgalomban

Berger-féle

gyógy-kátrány-szappan,

arcszínű kátrányok által ajánlva, Európa legelső államában Magyar-
országon alkalmaztatott

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen MICH pikkely-sömör, sírdi kőtegek, nyirok-
tán orvosságok, óvar, fagyda, lábrázadás, felp- és szakállkór
ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a székélykór-
ellen 40%-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrány-
szappanoktól lényegesen különbözik. Időzt bőrbetegségeknek
sikerrel alkalmaztatott kátrány-szappan helyett a

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Mint gyógykezelő kátrány-szappan az arcszínű tisztálkodáshoz
alkalmas, a gyermeknek valószínűleg fejbetegségek ellen is
mulhatlan bőrtisztító, mosdó és fürdőszappan mindennemű
bőrbetegségek ellen.

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

25% glicerín-tartalommal és finom illattal.
Mint kiváló bőrápoló szer kitűnő eredményt hozhat
továbbá a:

Berger-féle borax-szappan.

Különböző, napáztatás, szepit, mitegess és egyéb bő-
bajok ellen.

Arad minden fajtájú 70 fillér használati
szappannal együtt. A vásárlásnál halálosan
Berger-féle kátrány-szappan és borax-szappan
kérjen és nézze meg az itt látható védjegyet és a
G. Heil & Comp.
célt, mely minden elmé-
kén.

Különböző díszekkel
Bécsben 1888-ban és
aranyéremmel a párisi világkiállításán 1900.

Minden egyéb gyógy- és egészségügyi szappan, mely Berger-féle
gyártmány, a minden szappanhoz mellékelt használati útmutató
hoz csatolva.

Kapható minden gyógyszertárban és hasonló üzletben.

Magyarban: G. Heil & Comp., Wien I., Biberstr. 2.
Magyarországi kirendelt: Tóth József gyógyszerész,
Budaörs, Károlyi-utca, Thalhammer és Seta, Árkád-utca,
Kisbudaörs, Magyarországi összes gyógyszerészeknél.

Raktár Aradon: Gutori Földes Kelemen,
Hajós Árpád és Rozsnyay Mátyás gyógyszer-
ész uraknál, Vojtek és Weiss drogueriájában és
kapható az összes hazai gyógyszerészeknél. 1027

A MIKÁDO-KERTBEN

a tavaly nagy sikert
aratott

hölgy-zenekar

ma vasárnap, folyó hó 17-én
hangversenyez.

Kezdeté d. u. 5 órakor. Szabad bemenet.

Tisztelettel

Szűsz Mór,

vendéglős.

1625



Zacherlin

nagyszerű
rovarirtó szer.

Csakis üvegben tessék venni!

Kapható a következő cégeknek Aradon:

Altmann Ede Baumann B. Belgrader K. és Tra Braun N. A.	Daimel Lajos Donath Simon Dürr Gusztáv Dürr Kocsárd	Duzsek Ferencz Erbeszkern Béla Eles Armin Färber L. és Testvére	Fejér Gyula Gróf László Guttman Samu Hoffmann Irén	Karátsonyi Antal Lázár Gyula Meer Mór és Fia Nagy Farkas	Pollak József Preisach Vilmos Prolich István Rothstein Mór	Schlesinger Béla Schwarz M. és Társa Schwarz János Steinitzer N.	Vojtek és Weisz Weigl Adolf és Tsa. Weisz Dávid Werner Sándor
Uj-Arad: Eisele János, Theiss Miklós, Zimmer Mátyás. Battonya: Fischer Hermann, Geller Ferencz. Boros-Jenő: Blau Dávid, Strausz Ignác.	Buttyin: Klein Márton. Csermő: Holländer Sám. és Fia. Gurahones: Schwarz Sámuel, Weissberger Sámuel utóda. Kis-Jenő: Messer Lipót.	Mária-Radna: Jesztl Árpád, Felix Károly, Weiszberger Pál. Mezőhegyes: Auspitz Lajos, Schönberg Jakab. Magy.-Pécska: Simberger Sándor, Turszky Nándor.	Pankota: Barna Lajos, Lengyel Sándor, Messzer Lipót és Fia Pavlovics Constantin. Radna-Lippa: Eisele Mátyás, Reisenberger Miklós, Schwarz Ferencz.	Soborsin: Róth Mór, ifj. Róth Bernát. Uj-Szt.-Anna: Henny Károly. Világos: Weber János, Kreitler Vilmos. 1179 Zádorlak: Hemmen Ferencz.			



SCHEER EDE

1574

BETON-ÉPÍTÉSI ÉS ASZFALT-IPAR VÁLLALATA

ARAD, Szabadság-tér 10. szám

Vállalkozik: granitto terazzo, beton- és aszfalt burkolatok, csatornázások, vasbeton-födémek, víztartányok, gépalapzatok, átereszek, tűzbiztos vasvázás beton építkezések, nedves lakások szárassá tételére, cement- és műkö munkálatok elkészítésére.

Czement és mosaiklap, cementcső, járda burkolati lap, gipsztábla.

Czement eladás kicsinyben és nagyban.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsem a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy az **Andrássy-tér 20. szám alatt létezett**

divatáruházamat

Andrássy-tér 16. sz. alá

Szabó Albert ur házába [volt Gebhart-féle házba]

helyeztem át.

Divatáruházamat teljesen új arukkal szereitem fel és azokat a legjutányosabb arakon hozom forgalomba.

Olcsó árak és nagy választék!

Nyári mosó újdonságokban u. m.: színes zephirek a legemelőbb minőségben. Deien, battist és mosó voilok

Angol vásznak ruha minden színben.

Újdonság: Fehér és ecru vászon blousokban.

Különlegességek: Blous és juponokban.

SINGER SÁNDOR divatáruháza

Arad, Andrássy-tér 16.

A Nádor-szállodával szemben.

Ne csak olvassa

hanem tegyen kísérletet a régen bevált orvosi

Steckenpferd Liliom-tejzappannal

Bergmann és Társa az ég gyármánya
Drezda és Elba melletti Teichenben. Az
előtt Bergmann-féle Liliom-tejzappan (a
két törpe védjeggyel) amely mentesíti az
arcot a nyári pattanásoktól és gyönyörű
fehér és finom színt ad az arcnak.

Darabonként 90 fillért kaphatók a
következő gyógyszárakban:

Hajós Árpád,

Rozsnyai Mátján.

Földes Kelemen és

Vojtek és Weisz drogeriájában.

Aki

jó és tartós cipőt akar venni,
az forduljon

BALOGH SÁNDOR

uri és női cipészhez

Arad, Boros Béni-tér 19. szám,

hol a legdivatosabb

uri-, női- és gyermekcipők

készülnek a legjutányosabb árak
mellett pontos kivitelben.

Javításokat elfogadok s azokat a leg-
gyorsabban eszközölöm.

500 koronát

fizetek annak, aki

Bartilla

fogvizetnek hasz-

nálata mellett, üvege 70 fill. valaha is

használt, vagy a szája büzlök.

(Csomagolásért külön 20 fill.) **Bartilla A.**

Ströckner, (R. Winkler) Wien, 19/1 Som-

mer-gasse 1. — Kapható Aradon minden

gyógyszertárban, különösen Földes Ke-

lemen-nél, Deák Ferencz-utca 11. sz.

és Hajós Árpád-nál, Andrassy-tér 27.

Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla**-

féle fogvizet. Hamisítványok feljelentő

161 díjaztatnak.

441

Veszek

araszágoktól használt nyári
és téli férfi-ruhákat, utazó-
bundákat, háló, ebédlő és
más butorokat

a legmagasabb áron veszek és el-
adok. Kivánatra vagy levélbeli meg-
hívásra házhoz is megyek.

Menczer Márton

Arad, Árpád-tér 5. sz.

(Izraelita templom épület.)

Vidéki fogyasztási szövetke-
zet részére

üzletvezető

kerestetik

fizetés és üzleti nyereség ré-
szesedés mellett.

Czim megtudható a kiadóhi-
vatalban.

1568

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a conanyzó
egyszer veszi és többé mást nem szívhát.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.



1010

Kitűnő ezüsttisztító víz és porcellán ragasztó szer kapható

Rauch Raimund

üveg- és porcellán kereskedése

Aradon, József József-ut 9. sz., a Japán ká-
véház mellett.

Képkereket igen jutányos árak mellett készítek.

Petróleum, szesz és gázlámpa

javításokat és felszereléseket elfogadok.

Magasfoka

denaturált lámpaszesz kapható.

A n. é. közönség b. támogatását kérve

kiváló tisztelettel

Rauch Raimund.

076

Mindennemü üvegezési munkákat elvállalok.

Pályázat könyvelői gyakornoki állásra.

A nagybuttyini takarékos és előlegezési egyesület mint szövet-
kezetnél évi 600 korona kezdőfizetéssel

könyvelői gyakornoki állás

azonnal betöltendő.

Pályázóktól megkivántatik, hogy szép írással birjanak.
Felső kereskedelmi érettségi vizsga feltétlenül megkivántatik.

Folyamodványok sajátkezűleg írva eredeti vagy másolt
bizonyítványokkal felszerelve e hó végéig nyújtandók be.

Buttyin, 1906. évi június hó 14-én.

1622

Az igazgatóság.

Csak az eredeti

PLEVA-MOTOR

és lokomobil, nyersolaj, benzín- és szilvágázásműre, biztosítja a legelőcsőbb
hajtóerőt a malomban és gazdaságban.

Használatuk egyszerű, szilárd és tökéletes, bárki kezelheti, tartósabb a gőz-
gépénél. A nyers olaj üzemnél pénzűgyőri (fináncz) ellenőrzés nincs.

Mindenféle

Motorok

megtekinthetők szemben.
Árjegyzék, költségvetés és
egyéb felvilágosítás díjmentes

Czim:

DÉNES B.

motorospecialista, BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRUT 15.

8753

Seiler Bertalan

passzományos és gombkötő üzlete

Weitzer János-u. 13 sz.

a főpostával szemben.

Ajánlja dus raktárát mindenféle
passzományos és gombkötő árukban
u. m. zsiner, gomb, rojtok, bojtok,
selyem penponok és zsanillákban.

Etvállal

607

minden e szakba vágó munkát, a
legjutányosabb árak mellett.

Van szerencsém a n. é. közönség és igen
késztelt vendégeim tudomására hozni, hogy
a legjobb hírnévnek örvendő

vendéglő és sörházat

„Uj Zenélő Órához“

Temesvárott, a városház utcában és
azt személyesen vezetem tovább.

Iparkodni fogok kitűnő konyha és pincse
által, valamint pontos kiszolgálás által,
a n. é. közönség szives jóindulatát meg-
nyerni és vendéglőm jó hírnévét megerő-
síteni.

Számos látogatást kér tisztelettel

Müller Károly

571

az „Uj Zenélő Órához.“

Temesváron.

138—1906. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az
1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értel-
mében ezennel közhírré teszi, hogy
a nagyhalmágyi kir. járásbíró-
ságnak 1905. évi Sp. 149. számú vég-
zése következtében Dr. Pap Teo-
dor ügyvéd által képviselt Surtesz
János plaskuczai lakos javára, özv.
Hollaky Gusztávné acsuczai lakos
ellen 19 korona s járulékal erejéig
1906. évi január hó 20-án fogana-
tosított kielégítési végrehajtás ut-
ján lefoglalt és 610 koronára
becsült következő ingóságok, u.
m.: zongora nyilvános árverésen
eladatnak.

Mely árverésnek a nagyhalmá-
gyi kir. járásbíróság 1905. évi V.
205/4. számú végzése folytán 19
kor. tőkekövetelés és eddig össze-
sen 51 korona 20 fillérben bíról-
lag már megállapított költségek
erejéig, Acsucza községben alperes
lakásán leendő eszközzésére 1906.
évi június hó 19 lk napjának d. u. 3
órája határidőül kitűzetik és ahhoz
a venni szándékozók ezennel oly
megjegyzéssel hivatnak meg, hogy
az érintett ingóságok az 1881. évi
LX. törvénycz. 107. és 108. §-ai
értelmében készpénzfizetés mellett,
a legtöbbet ígérőnek, szükség ese-
tén becsáron alul is, el fognak
adatni.

Amennyiben az előírt végrehaj-
tás ingóságokat mások is le- és felül-
foglaltatták és azokra kielégítési
jogot nyertek volna, ezen árve-
rés az 1881. évi LX. t. cz. 120.
§-a értelmében ezek javára is elre-
ndeltetik.

Kelt Nagyhalmágyon, 1906. évi
június hó 8. napján.

1835

Riedl Ákos,

kir. bír. végrehajtó.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a kiadóhivatal:
József főherceg-ut 22. szám
— Telefon szám: 151. —

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők

Ezen rovatban minden szó egyszerű beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Családok kereső vagy családnak ajánlkozó apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárulási helyein.

Hirdetéseket felvételnek a kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 22. szám.
— Telefon szám: 151. —

Hölgyeim!

Üzletemet a Deák Ferenc-utca 20-dik szám alól, ugyanez utcában a másik oldalon a 2-ik szám alá Vaass-szálloda mellett levő házba helyeztem. Kérném a n. é. hölgy-közönség bizalmát továbbra is. Nálam készülnek divatos fűzők, mell-tartók, has-szorítók, egyenes tartók. Vidékiek kérjenek mérték vételi utasítást. Tisztelettel Pilcz Irma, Arad. 788

Kerestetik

egy 2—3 szobás lakás, fürdőszobával, esetleg kis magános ház, lehetőleg a főtér közelében. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja.

Egy modern

4 szobás utcái ur lakás, fürdőszobával és mellékhelyiségekkel Kötvös-u. 1. sz. alatti házban kiadó. Tudakozódhatni: a Rozsnyay-gyógytárban. 1516

Kápolna-utca 8b szám sarok

külön álló szép lakás földszint, mely tisztán lakásnak kiválóan alkalmas, 4 parkettizált és 1 cseleldsoba, üvegezett folyosóval, villanyvilágítás, vízvezetékkel, istálló és lóra, kocsiszín stb., ugyanott egy nagy berendezett borpince azonnal kiadó. Bővebbet a háztulajdonosnál, Lipót-utca 14. szám. 1565

100 vizsgalap

elsőrendű minőségben 1 koronáért kapható. Vizsgai jutalomkönyvek legnagyobb választéka. Könyvtárak kiegészítése és berendezése. Könyvtárak vétele és eladása. Kerpel Izso könyv-, papírkereskedése, kölcsönkönyvtára és zeneműkölcsház intézete. 264

2 garnitúra cséplőgép,

esetleg gőzkazán is jutányosan eladó Kovaszinczon, Zipfel Károly urnál. 1614

Ötvenezer darab

különféle színes férfi és női nap és esernyő 1 frt 10 kttól kezdve eladatnak Hegedüs Árminnál, Szabadság-tér 17., a 13 vértanu szoborral szemben. 1856

Egy óvadékképes egyén

iroda- vagy boltiszolgai alkalmazást keres. Cím a kiadóban. 1616

Egy jó családból való fin

ki magyarul és románul beszél, tanulónak felvétetik egy vezéreskereskedésbe Weisz Ignácznál, Almás Alsóll. 1617

Ház eladó!

Belváros egyik élénk utcájában egy sarok ház, a melyben üzlethelyiség is van, eladó. Hozzá tartozó üres telekkel együtt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1608

Eladó.

nehéz-igás lóra való három pár, jókarban levő, erős komót szerszám; különböző szobabútorok és házbereendezési tárgyak; betonírozáshoz való néhány métermázsas portland- és román-cement és végül nagyon jutányosan: tetemes tetőfedőlemez és nádfonat. Mindezen tárgyak megtekinthetők Rubinstein Mór szállítónál, Arad, Minorita-palota. 1628

Istállót

keresek haszonbérletbe, a melynek lónak megfelelő és nagy udvarral kapcsolatos. Cím a kiadóhivatalban. 1626

Gyakornokot

keresek fizetés mellett, ki 1—2 polgári- vagy gimnásiumi osztályt végzett. Jó írással előnyben részesül. Cím a kiadóhivatalban. 1627

Dr. Wolfner Pál

a Socializmus története fűzve 2 körtve 8 kor. **INGUSZ I. és FIA** könyvkereskedésében Telefon 517 285

Jég

kapható havi bérletben naponta házhoz szállítva Petőfi-u. 7/a. Telefon 199. szám. 1128

Házasodni óhajtó urak

(vagyontalanok is) diskrét módon értesítést kapnak 5—200.000 márka hozománnyal bíró hölgyek felől. Küldje csak címét bizalommal: **Fides, Berlin 18.** címre. 1624

Felső kereskedelmi iskolát

jó sikerrel végzett ker. gyakorlott levelező jó referenciákkal, 1500 kor. kezdő fizetéssel alkalmazást nyer. — Bővebbet a kiadóhivatalban. 1854

Házmester,

ki a vízvezetési, illetve csatornázási szakmában jártassággal bír s foglalkozásánál fogva állandóan otthon tartózkodik, nős, lehetőleg gyermek nélküli, felvételre kerestek. Bővebbet Dengl Lajos urnál, Boros Béni-tér 15. sz. 1632

Irodai gyakornok,

jó írással, kezdő fizetés mellett azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok „Gépüzlet” jellegével a kiadóhivatalba intézendők. 735

Kiadó lakás!

Az Aradi Első Takarékpénztárnak Deák Ferencz utca 42. számú házában a II. emeleten egy három szobából és megfelelő mellékhelyiségekből álló lakás kiállítás az Andrássy-térre, azonnal kiadó. Bővebbet Dr. Mittler Izidor ügyvédnél. 1629

Szalonna, zsir

és minden hentesáru a legjutányosabb napi áron kapható, ismét eladók árkedvezményben részesülnek Garai Károly hentesáru üzletében Aradon, Boczkó-utca 2. szám, Hal-térrel szemben. 1631

Keresek csépléshez

egy szakavatott gépészt, június 25 én való belépésre. Fizetése havonta 160 korona és élelem gyantán mázsánként 2 fillér. Bizonyítvány másolatok Schillinger József, Kisjenő küldendők. 1636

A propos!

Szenved Ön hajhullás vagy hajkorpában? Ha igen egy tessék egyszer megpróbálni

Steckenpferd Bay-Rum

Bergmann és Társa gyártmánya Drezda és Elba melletti Teschen. Azelőtt eredeti Bergmann-féle Champeolng Bay-Rum (8 törpe védjeggyel) rövid használat után megmérték és ezen kiváló hajviz hatásáról győződni.

Készletben van két koronás üvegekben: Földes Kelemen győgytárban, Kemény Ferenc és Gruber István urak fodrász üzleteiben. 1066

Tulipán-lack.

Legjobb, legszebb és legtartósabb padló-lack. Csinos csomagolással és színnel tulipán címkevel.

Gittner Arthur gyártmánya Pozsonyban.

Raktár: 3706

Steinitzer N.

festékkereskedésében Aradon.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására adni, hogy a mai kornak megfelelő

szobrász-műtermet

nyitottam és elvállalok ebben a szakmában a legújabb stílus, úgy mint: ornament figura, ugy-szintén Consul- és oltár-munkákat a legdiszesebb kivitelben készítem.

Kiváló tisztelettel 1554

Abrahám József,

ARAD, Határ-utca 9. sz.

Egy segéd

vegyes- 1637
kereskedésbe

azonnali belépésre

kerestetik.
ROTH MÓR, Soborsin.

Városi és megyei telefon 69.

Városi és megyei telefon 69.

Értesítés.

Van szerencsém a T. cz. közönséggel tudatni, miszerint a

„HUNGÁRIA”

Műtrágya-, Kénsav- és Vegyi Ipar Részvénytársaság képviselőt Aradvármegye területére átvetttem. — Minden a szakmába tartozó iparcikkból bármely állomásra rendeléseket elfogadok. — Bővebb felvilágosítással s árakkal készséggel szolgálok.

Tisztelettel 1638

Aufricht Miksa fatereskedő,

a „HUNGÁRIA” Műtrágya-, Kénsav- és Vegyi-Ipar Részvénytársaság képviselője.

ARAD, Kossuth-utca sarkán. (Ötemető előtt.)

Rigós-fürdő

Temesvármegyében,

Temesvár-Radna-Lippai vasutvonal mentén, Charlottenburg
állomásától 7 kilométernyire.

RIGÓS-FÜRDŐ forrása, mely már a múlt században volt ismeretes hatásáról, javalva van különösen általános gyengeségnél, köszvény, csúzos idegbaj, bénulás, sápadtság, vérszegénység, váltóláz és számos más betegségek ellen. Most ujonnan átalakítva, nagyszabásu minden igényeknek megfelelő épületekkel, lakószobákkal bővitve, állandó fürdőorvossal ellátva.

Közlekedés. Fuvardíj az állomástól a fürdőig személyenként 80 fillér, podgyásért 40 fillér. A kocsit a megérkezéshez mindig előre megrendelendő a fürdő tulajdonosánál. Posta- és telefon állomás a községben van, ahol a táviratok is le- és feladatnak.

Fürdő-árak: 1 bádog kádfürdő 80 fillér.
1 cement kádfürdő 1 korona.

Szoba-árak:

1. Egy ágygyal ágynemű nélkül naponta 1 korona.
 2. Egy ágygyal ágyneművel naponta 1 kor. 60 fill.-től 2 kor. 40 fillérig.
 3. Két ágygyal ágynemű nélkül naponta 1 kor. 80 fill.
 4. Két ágygyal ágyneművel naponta 3 koronától 5 koronáig.
- Egy ágyra való ágynemű 60 fillér.
A szobák és ágyneműek árai 2 heti tartózkodásnál 10%, 3 heti tartózkodásnál 15%, s egy teljes hónapi tartózkodásnál 20% olcsóbbak.
Kiszolgálásért minden felnőtt személyért naponta 20 fill. 1 hétre egy személyért 1 k.

ÉTKEZÉS.

Az itteni általános szokás szerint, általában étlap szerint történik.

Az étkek árai: Leves 14 fill., marhahus körözve mártással 48 fill., főzelék főttéttel 50 fill., pecsenyék körözve 60 fill.-től 1 koronáig, becsináltak és pörkölt 70 fill.-től 80 fillérig, főtt tészták 50 fillér, hideg tészták 50 fillér, tejes kávé 24 fillér, 1 pohár ($\frac{1}{2}$ liter) felforralt tej 12 fillér.

Italok árai: 1 liter asztali bor 80 fillér, 1 üveg 0.7 l. magyarádi bor 80 fillér, 1 üveg kőbányai sör 48 fillér.

Fürdőorvos

hatóságilag engedélyezett gyógytárral is rendelkezik,

Fürdő idény

Május hó 1-jétől szeptember végéig. — Bővebb felvilágosítással szolgál a fürdő-saison előtt a társtulajdonos **Nägele Antal gyógyszerész Temesvár-Gyárvaros.** a saison alatt ugy **Temesvárott Nägele gyógyszerésznél mint Bogda-Rigóson** társtulajdonos

özv. Remmel Mátyásné,

ő nagysága.